

WIADOMOŚCI UNIwersYTECKIE

MIESIĘCZNIK UNIwersYTETU MARII CURIE-SKOŁODOWSKIEJ - NR 3(153) ♦ ROK 19 ♦ MARZEC 2009

Kronika rektorska luty 2009 r.

REDAGOWANA PRZY WSPÓŁPRACY:
ANGELIKI BALCEREK, IWONY BARCIC, ANNY BUKOWSKIEJ,
MAŁGORZATY MOŁDACH, JOANNY PAWLIKOWSKIEJ.
AUTOREM ZDJĘĆ JEST MACIEJ PRZYSUCHA.

4 lutego 2009 r.

- Prorektor **Ryszard Szczygieł** i kanclerz **Lech Bartkow** spotkali się z przedstawicielami obydwu związków zawodowych. Omawiano sprawy socjalne.

9 lutego 2009 r.

- Na Wydziale Chemii odbyła się coroczna Wydziałowa Konferencja Sprawozdawcza. Jednym z punktów tej konferencji było uroczyste otwarcie pracowni spektroskopii elektronowych w Laboratorium Analitycznym. W uroczystościach uczestniczyli Rektor **Andrzej Dąbrowski** oraz Prorektor **Stanisław Chibowski**. Dzięki nowoczesnej pracowni lubelscy naukowcy będą mogli m.in. prowadzić kompleksowe badania katalizatorów i nanomateriałów na bardzo wysokim, światowym poziomie.

12 lutego 2009 r.

- Prorektor **Ryszard Szczygieł** spotkał się z osobami, które przepracowały w Uniwersytecie 20, 25, 30 i 35 lat. Złożył im gratulacje i życzenia zdrowia oraz dalszych sukcesów.
- Tego samego dnia w godzinach popołudniowych odbyło się spotkanie władz rektorskich naszej uczelni z ambasadorem Francji w Polsce, panem **Françoisem Barrym De-longchampsem**. Dyplomata spotkał się z Rektorem **Andrzejem Dąbrowskim** oraz Prorektorem **Ryszardem Szczygłem**. Rozmowy dotyczyły współpracy UMCS z Instytutem Fizyki w Paryżu, położono nacisk na rozwój badań i szkoleń w dziedzinie energetyki jądrowej.

12-13 lutego br.

- Prorektor **Stanisław Chibowski** przebywał w Kijowie, gdzie odbyło się posiedzenie polsko-ukraińskiej grupy roboczej ds. powołania Uniwersytetu Polsko-Ukraińskiego (szerzej w bieżącym numerze).

13 lutego 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** wraz z prorektorami spotkał się z delegacją Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki z Mińska. W Dworku Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym rozmawiano o współpracy obu uczelni. Miałyby ona obejmować m.in. prowadzenie wspólnych prac badawczych, wymianę studentów oraz kadry naukowej, a także wymianę informacji o bieżącej pracy każdej z placówek. Koordynatorem projektu ze strony UMCS został prorektor **Stanisław Michałowski** (szerzej w bieżącym numerze).

18 lutego 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** oraz Prorektor **Ryszard Szczygieł** wzięli udział w posiedzeniu Rady Wydziału Humanistycznego. Omawiano aktualne problemy Uniwersytetu.
- Tego samego dnia odbyło się spotkanie Kolegium Rektorskiego z dziekanami wydziałów. Harmonogram spotkania obejmował m.in. informację JM Rektora o programie „UMCS 2011”.

19 lutego 2009 r.

- Rektor **Andrzej Dąbrowski** wraz z Dziekanem Wydziału Chemii **Władysławem Januszem** wzięli udział w uroczystości nadania doktoratu honoris causa Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu **profesorowi Mieczysławowi Jarońcowi**. Profesor Jaroniec jest absolwentem UMCS i Honorowym Profesorem naszej uczelni, należy do grona najwybitniejszych polskich chemików. Zaliczany jest do światowej czołówki naukowców z zakresu nauki o materiałach. Dwukrotnie, w 1986 i 1991 r., Szwedzka Akademia Nauk zapraszała go do grona naukowców nominujących kandydatów do Nagrody Nobla w dziedzinie chemii. Od 1991 r. pracuje na uniwersytecie stanowym Ohio w Kent.

*Szanowni Państwo,
Drodzy Pracownicy i Studenci UMCS*

*Z okazji nadchodzących świąt
Wielkanocnych pragnę złożyć
caterę spoteczności akademickiej
najserdeczniejsze życzenia zdrowia,
pogody ducha, miłych spotkań
w gronie rodziny i przyjaciół
oraz powodzenia w życiu osobistym
i zawodowym
JM Rektor UMCS*

Mili Państwo,

Wiosennego optymizmu, pełnych uśmiechów i ciepła w rodzinnej atmosferze świątecznych dni Wielkiej Nocy Czytelnikom i Współpracownikom życzy

Redakcja

ZDANIEM BLONDYNKI

Zauważyłam – na całe szczęście nie tylko na naszej uczelni – w wielu miejscach kartki z kategoriowym komunikatem: *Naklejanie zabronione*. Niby nic takiego, tyle tylko, że kartki z tymi komunikatami zostały... naklejone!

Wydawca:

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie
20-031 Lublin; pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5

Redakcja:

Elżbieta Mula-Pachol (redaktor naczelna), Maria Kopycińska-Lehun (sekretarz redakcji), Karolina Przesmycka (adiustacja techniczno-graficzna i skład), Jakub Jakubowski (sekretarz ds. graficznych), Maciej Przysucha (serwis foto)

Współpracują:

Iwona Adach, Marzena Bogusiak, Monika Gabryś, Łukasz Janicki, Jolanta Jarzyńska, Jakub Kosowski, Elżbieta Krzemińska, Elżbieta Kwiatkowska, Maria Młynarska, Monika Nowak, Marzena Rębisz, Małgorzata Samujło, Robert Wąsiewicz, Jerzy Żywicki

Adres redakcji:

20-031 Lublin; Plac Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1607
tel. (081) 537 54 82
e-mail: wiadomosci@umcs.lublin.pl
http://www.wiadomosci.umcs.lublin.pl

Projekt i łamanie: Jakub Jakubowski**Druk:** Rapida s.c., 20-306 Lublin; ul. Firlejowska 32

Redakcja zastrzega sobie prawo redagowania tekstów, w tym – ich skracania. Tekstów nie zamówionych redakcja nie zwraca.

GRATULUJEMY

Gratulujemy studentom naszej uczelni, którzy w dniu 28 stycznia odebrali dyplomy-stypendia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, przyznane za osiągnięcia w nauce i sporcie. Otrzymali je:

Wydz. Biologii i Nauk o Ziemi

- Katarzyna Mączka
- Patrycja Pająk

Wydział Ekonomiczny

- Paulina Butkiewicz
- Joanna Denka
- Magdalena Wąsik

Wydział Filozofii i Socjologii

- Krzysztof Banach

Wydział Humanistyczny

- Aneta Bronisz
- Dorota Maria Dzierżek
- Dariusz Figura
- Ewa Teresa Kwiatkowska
- Adam Orlik

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

- Anna Borkowska
- Adam Gregosiewicz
- Paulina Łoś

Wydział Pedagogiki i Psychologii

- Izabela Marta Litwin

Wydział Politologii

- Wojciech Sieradzki
- Alicja Tomaszczyk
- Arkadiusz Modest Toś
- Wojciech Zieliński

Wydział Prawa i Administracji

- Dorota Domaradzka
- Mateusz Grochowski
- Magdalena Kołtun
- Joanna Wilk

Dwóch studentów z Wydziału Politologii otrzymało stypendia za wybitne osiągnięcia sportowe; byli to: **Grzegorz Gajewski** oraz **Marcin Wronowski**.

Wyróżnionym studentom Rektor UMCS A. Dąbrowski i Prorektor S. Michałowski wręczyli dyplomy i upominki oraz złożyli gratulacje.

• Prorektor **Ryszard Szczygieł** uczestniczył w posiedzeniu Rady Wydziału Ekonomicznego i wręczył **prof. Czesławowi Skowronkowi** medal *Zasłużony dla UMCS* za wieloletnią owocną pracę na rzecz naszego uniwersytetu.

20 lutego 2009 r.

• Prorektorzy **Stanisław Chibowski** i **Ryszard Szczygieł** wzięli udział w posiedzeniu Rady Naukowo-Programowej Centrum Języka i Kultury Polskiej dla Polonii i Cudzoziemców UMCS.

23 lutego 2009 r.

• W lubelskim Ratuszu odbyło się spotkanie władz miejskich z Rektorem **Andrzejem Dąbrowskim** oraz prorektorem **Stanisławem Michałowskim**. Tematem spotkania była rewitalizacja Placu Litewskiego.

• Tego samego dnia prorektor **Stanisław Michałowski** przewodniczył posiedzeniu Senackiej Komisji Budżetu i Finansów. Dyskutowano nad przewidywanym budżetem na rok 2009.

24 lutego 2009 r.

• Prorektor **Stanisław Michałowski** uczestniczył w posiedzeniu Parlamentu Studentów.

25 lutego 2009 r.

• Odbyło się posiedzenie senackiej Komisji Dydaktyki oraz spotkanie Rady Programowej ACK „Chatka Żaka”. W obydwu spotkaniach wziął udział prorektor **Stanisław Michałowski**.

• Na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyło się ogólnopolskie seminarium *Studia doktoranckie – reguły kształcenia*, poświęcone w zasadniczej części wywołującym wiele dyskusji propozycjom regulacji w zakresie organizacji kształcenia III stopnia. Na seminarium UMCS reprezentowali Prorektor **Stanisław Chibowski** oraz **mgr Paweł Pachuta**, przewodniczący Samorządu Doktorantów (szerzej w bieżącym numerze).

26 lutego 2009 r.

• Rektor **Andrzej Dąbrowski** podpisał umowę partnerską w sprawie współpracy przy przygotowaniu

i realizacji projektu *Komunikacja bez granic – szkolenia językowe dla służb mundurowych garnizonu lubelskiego*. Umowa została zawarta pomiędzy UMCS a Komendą Wojewódzką Policji w Lublinie oraz Nadbużańskim Oddziałem Straży Granicznej.

27 lutego 2009 r.

• W Muzeum Lubelskim odbyły się merytoryczne obrady Grupy Roboczej Konwentu Marszałków RP ds. Regionalnych Systemów Innowacji. Podczas posiedzenia zostały poruszone zagadnienia dotyczące odnawialnych źródeł energii, polityki energetycznej kraju do roku 2030 oraz kwestie dotyczące ochrony własności intelektualnej. Ze strony UMCS w spotkaniu uczestniczyli Prorektor **Ryszard Dębicki** oraz **prof. Dobiesław Nazimek** z Wydziału Chemii.

• Tego samego dnia Rektor **Andrzej Dąbrowski** spotkał się z wiceministrem **Krzysztofem Żukiem**, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Gospodarki oraz z wiceministrem **Krzysztofem Hetmanem**, Podsekretarzem Stanu w Ministerstwie Rozwoju Regionalnego.

Biblioteka dla psychologów

W dniu 12 grudnia 2008 roku miało miejsce uroczyste otwarcie Biblioteki Instytutu Psychologii UMCS. Oficjalne otwarcie zostało zorganizowane przez Koła Naukowe działające przy Instytucie Psychologii: Koło Naukowe Psychologów UMCS, Studenckie Koło Naukowe „Quaero” oraz Studenckie Koło Naukowe „Adesse”, które w ten sposób, w imieniu wszystkich studentów Instytutu Psychologii, chciały wyrazić wdzięczność i serdecznie podziękować osobom, które przyczyniły się do powstania Biblioteki.

Podziękowania zostały złożone na ręce **prof. dr hab. Zdzisława Bartkowicza**, którego życzliwość wobec Instytutu Psychologii wyraziła się poprzez poparcie idei otwarcia Biblioteki Instytutu Psychologii. Szczególnie dziękowano Dyrektorowi Biblioteki Głównej UMCS, **dr. Bogusławowi Kasperkowi**, bez którego zaangażowania i aktywnej pomocy nie byłoby możliwe założenie i otwarcie biblioteki. Pan Dyrektor

dał również początek jej księgozbiorowi. Wyrazy wdzięczności zostały złożone także pani **mgr Elżbiecie Krankowskiej** za jej zaangażowanie włożone w przygotowanie biblioteki do otwarcia, które umożliwiło korzystanie z jej zbiorów już od pierwszych dni nowego roku akademickiego.

Wśród gości, którzy zaszczylili uroczystość byli: prodziekani Wydziału Pedagogiki i Psychologii: **dr Ewa Sarzyńska**, **dr Andrzej Różań-**

ski, **dr Cezary Domański**, a także **prof. dr hab. Stanisław Popek** oraz **prof. Marcei Klimkowski**, którzy przekazali bibliotece dary książkowe. Wydarzenie zgromadziło, oprócz pracowników Instytutu, także liczne grono studentów, którzy bardzo doceniają fakt otwarcia biblioteki w gmachu Instytutu Psychologii. Mając łatwiejszy dostęp do księgozbioru oraz katalogów elektronicznych będą mogli bardziej efektywnie wykorzystywać czas spędzany na uczelni co ułatwi im pogłębianie wiedzy i poszerzenie horyzontów.

EWA POMARAŃSKA
PRZEWODNICZĄCA KOŁA
NAUKOWEGO PSYCHOLOGÓW UMCS

Uniwersytet otwarty na jutro i inne projekty w UMCS

Dział Projektów i Funduszy Zewnętrznych naszej Uczelni pragnie poinformować, że w ostatnich miesiącach rozpoczęła się realizacja trzech projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013. Łączna wartość dofinansowania uzyskanego na realizację projektów to ponad 6,5 mln złotych.

Od stycznia 2009 r. do sierpnia 2010 r. na Wydziale Pedagogiki i Psychologii realizowany będzie projekt pt.: **Pedagogiczne Kwalifikacyjne Studia Podyplomowe – Przygotowanie do roli nauczyciela przedmiotów zawodowych**. Celem projektu jest uzyskanie kwalifikacji pedagogicznych do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów kluczowych dla gospodarki przez 100 osób z kierunkowym wykształceniem merytorycznym. Zadania przewidziane do realizacji obejmują m.in. uroczystość inauguracyjną, zajęcia dydaktyczne oraz praktyki pedagogiczne, a także organizację konferencji podsumowującej projekt.

Nowoczesne metody i techniki kształcenia w UMCS. Wzmocnienie potencjału dydaktycznego Wydziału MFiI to projekt realizowany od lutego 2009 r., w ramach którego przewidziano różnorodne działania skierowane do szerokiej grupy odbiorców. Są to m.in. nowe kierunki studiów podyplomowych (Analiza danych, Kształcenie zdalne w edukacji, Projektowanie i programowanie aplikacji w Javie), szkolenia i kursy dla pracowników naukowo-dydaktycznych z zakresu Przetwarzania danych, Nowych metod kształcenia oraz e-Pracowni, zajęcia wyrównawcze dla studentów czy nawiązanie współpracy z potencjalnymi pracodawcami. Dodatkowo projekt przewiduje organizację systemu wsparcia dla studentów niepełnosprawnych w postaci punktu konsultacyjno-informacyjnego. Zakoń-

czenie działań projektowych przewidziano na grudzień 2010 r.

Uniwersytet otwarty na jutro to przedsięwzięcie, którego realizacja rozpoczęła się w pierwszych dniach marca. W ramach projektu uruchomione zostaną studia podyplomowe przeznaczone dla pracowników instytucji pomocy społecznej a także osób, które pełnią lub zamierzają pełnić funkcje kierownicze w takich instytucjach. Równocześnie przewidziano realizację studiów I stopnia na kierunku Praca socjalna i II stopnia na kierunku Pedagogika, specjalność Pomoc społeczna i praca socjalna a także szkolenie dla pracowników naukowo-dydaktycznych z zakresu nauczania on-line. Zakończenie projektu przewidziano na marzec 2013 r.

Ponadto w ostatnich dniach otrzymaliśmy informacje o pozytywnej ocenie pięciu projektów złożonych na konkurs zorganizowany w ramach Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego (Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji), a także dwóch projektów złożonych na konkurs na składanie wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet IX. Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4 Wyższe wykształcenie i kompetencje w regionach, Działanie 9.4 Wyższe wykształcenie i kompetencje w regionach, Działanie 9.4 Wyższe wykształcenie i kompetencje w regionach, Działanie 9.4 Wyższe wykształcenie i kompetencje w regionach. Obecnie czekamy na przesłanie oficjalnych decyzji o przyznaniu dofinansowania.

MAGDALENA PAPROCKA

Erasmus 2009/2010

Wyjazdy studenckie na studia w uczelniach UE

W marcu br. Koordynator Uczelniany Programu Erasmus UMCS przygotował wniosek do Narodowej Agencji Programu o dofinansowanie działań zdecentralizowanych naszej uczelni w roku 2009/2010 w ramach programu LLP/Erasmus: *Mobilność – szkoły wyższe*. Wniosek obejmuje plany realizacji ponad 300 wyjazdów studenckich na studia i praktyki zawodowe, 100 wyjazdów wykładowców w celu prowadzenia zajęć i 20 wyjazdów na szkolenia kadry administracyjnej w oparciu o ponad 160 umów bilateralnych z uczelniami europejskimi.

W kwietniu i maju br. na wszystkich Wydziałach UMCS odbywać się będą rekrutacje studentów na studia i praktyki zawodowe programu LLP/Erasmus w uczelniach partnerskich UE w roku akademickim 2009/10.

Rekrutacja dla studentów prowadzona jest przez wydziałowych koordynatorów programu i osoby wyznaczone w poszczególnych instytutach. Odpowiednie informacje dotyczące oferty na rok 2009/10, kryteriów naboru, terminów i miejsca składania podań studenci znajdą na tablicach ogłoszeniowych swoich wydziałów lub instytutów; a także na stronach internetowych Działu Współpracy z Zagranicą i Koordynacji Programów Międzynarodowych (<http://dwz.umcs.lublin.pl>), gdzie można zapoznać się również z ogólnymi informacjami o programie i procedurą postępowania po zakończeniu kwalifikacji. Rekrutacja powinna zakończyć się w czerwcu 2009 r; wcześniej jednak pracownicy Działu Współpracy z Zagranicą i Koordynacji Programów Międzynarodowych będą informowali zainteresowanych studentów o programie i praktyce realizacji części studiów za granicą podczas spotkań informacyjnych na wydziałach.

RYSZARD STRASZYŃSKI
KOORDYNATOR UCZELNIANY
PROGRAMU LLP/ERASMUS

IBIZA

w Kazimierzu Dolnym

W dniach od 11 do 13 lutego 2009 r. w hotelu „Zajazd Piastowski” w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą odbyła się już po raz ósmy tradycyjna, zimowa konferencja naukowa informatyków, skrótowo nazwana IBIZA (Informatyka – Badania i Zastosowania). Spotkanie organizowane jest przez Instytut Informatyki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie pod patronatem Dziekana Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki. Celem dorocznej konferencji jest prezentacja badań naukowych prowadzonych aktualnie przez pracowników Wydziału, jak również zapoznanie się z tematyką rozwijaną w innych czołowych ośrodkach zajmujących się informatyką. Uczestnikami konferencji byli informatycy z Warszawy, Krakowa, Poznania, Torunia, Łodzi, Olsztyna, Siedlec, Rzeszowa, Szczecina, Gliwic i Lublina. Niestety, w tym roku nie dojechali uczestnicy zagraniczni.

Tematyką konferencji były zarówno problemy teoretyczne, jak i szeroko pojęte zastosowania informatyki. Szczególnie bogato prezentowane były badania w zakresie grafiki komputerowej, sztucznej inteligencji, modelowania i symulacji komputerowych oraz algorytmów i struktur danych.

W ciągu trzech dni uczestnicy zaprezentowali wiele ciekawych referatów, głoszonych w sposób interesujący i wywołujący ożywione dyskusje, zarówno w sali wykładowej, jak i w kularach. Zaprezentowane wykłady, po procedurze recenzji, będą opublikowane w tomie czasopisma uniwersyteckiego „Annales UMCS” sectio Informatica.

Tradycyjnie, obok sesji plenarnej, została zorganizowana sesja plakatowa. Ta forma prezentacji wyników prac cieszy się niesłabnącym powodzeniem, szczególnie wśród młodych twórców nauki, którzy bardzo cenią sobie dyskusje nie skrupowane licznym audytorium.

Konferencja, jak co roku, odbyła się w pobliskim Kazimierzu Dolnym. Urokliwe miasteczko, położone malowniczo nad Wisłą, w połączeniu z przyjemnym mikroklimatem ma chyba magiczny wpływ na atmosferę prowadzonych dyskusji i dociekań naukowych. Tu jak chyba nigdzie daje się odczuć związek między najnowszymi osiągnięciami technologii komputerowych, a szacownymi, pamiętającymi czasy króla Kazimierza, nadwiślańskimi spichlerzami. Być może spokój tego miejsca jest przyczyną pozytywnej aury naukowej panującej podczas spotkania.

Lecz nie tylko nauką żyją informatycy, o czym świadczy fakt, że tradycyjnie już jeden z wieczorów poświęcony został na przejażdżkę, tym razem bryczkami – z braku śniegu – po wawozach otaczających miasto i zakończoną wspólnym ogniskiem.

Główną zaletą obrad była wzajemna prezentacja tematyki badawczej rozwijanej w różnych ośrodkach naukowych naszego kraju. Był to jednocześnie jeden z głównych celów tego spotkania i z całą pewnością został zrealizowany. Pewnym zauważalnym niedostatkim było ograniczenie czasu referowania tylko do 20 minut, przez co w niektórych przypadkach autorzy nie mogli dogłębnie przedstawić swoich wyników badań. Wynikało to z założenia organizatorów, że wszyscy chętni powinni mieć możliwość zaprezentowania swoich osiągnięć.

Zdaniem uczestników spotkanie było udane i pożyteczne. Konferencja stała się już trwałym elementem w corocznym kalendarzu spotkań krajowego środowiska informatycznego, służącym wymianie najświeższych informacji w tej tak bujnie rozwijającej się w ostatnim dziesięcioleciu dziedzinie badań.

ZDZISŁAW ŁOJEWSKI

Pobyt pracowników Wydziału Artystycznego na Ukrainie

W dniach od 24 stycznia do 2 lutego 2009, na zaproszenie Rektora Narodowego Uniwersytetu w Dniepropietrowsku prof. N. Polakowa, przebywali na Ukrainie prof. Romuald Kołodziej i dr Andrzej Białkowski z Wydziału Artystycznego UMCS. Uczestniczyli oni jako wykładowcy w trzydniowych warsztatach dla studentów Wydziału Filologiczno-Artystycznego Uniwersytetu w Dniepropietrowsku. Brali też udział w pracach grupy roboczej przygotowującej drugą edycję International Exhibition of Works on Paper *Entropy of Art*. Wystawa jest dużym przedsięwzięciem wystawienniczym prezentującym międzynarodowej publiczności prace wybitnych artystów z Australii, Korei Południowej, Polski i Stanów Zjednoczonych. Pomysłodawcą wystawy jest prof. Artur Poppek z Wydziału Artystycznego UMCS. Pierwsza edycja zaowocowała, przyjętymi znakomicie przez amerykańskie środowisko artystyczne i miłośników sztuki w Stanach Zjednoczonych, wystawami w Los Angeles i Nowym Yorku. Edycja druga pozwoli zaprezentować wystawę miłośnikom sztuki w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Na zakończenie pobytu na Ukrainie prof. R. Kołodziej i dr A. Białkowski odwiedzili Narodowy Uniwersytet w Sumach, gdzie uczestniczyli w posiedzeniu polsko-ukraińskiego zespołu naukowego realizującego wspólny projekt badawczy pt. *Media, tożsamość i dylematy kształcenia artystycznego*. Projekt kierowany przez dr A. Białkowskiego skupia badaczy z krajów pracujących nad przygotowaniem międzynarodowej monografii dokumentującej przemiany tożsamości i świadomości artystycznej młodzieży, które dokonały się w ciągu ostatnich kilku lat, a także psychospołecznych i edukacyjnych kontekstów tej problematyki.

ANDRZEJ BIAŁKOWSKI

Piraci na Politologii

14 lutego 2009 roku na Wydziale Politologii odbył się już dziewiąty BAL POLITOLOGA. W tym roku wypływaliśmy na szerokie wody mórz i oceanów w poszukiwaniu przygód, skarbów i syren. Kilku piratów i fauna morska odwiedziło nasz statek Politologia, gdzie kapitan – dr hab. Grzegorz Janusz prof. nadzw. zachęcał do tańca i biesiady. W trakcie balu uczestnicy usłyszeli śpiew syreni Justyny Iwanickiej, która ułożyła słowa szant, nawiązujące do odbywającego się balu. Można było również uzyskać tytuł wilka morskiego po wcześniejszym przejściu chrztu morskiego polegającego na drużynowym przeciąganiu liny, przejściu testu teoretycznego z wiedzy żeglarskiej, zjedzeniu szczura oraz za-

liczeniu regat (na deskorolce z pagajem). Jak na każdej dobrej wyprawie morskiej było poszukiwanie skarbu piratów zgodnie z wcześniej znaną mapą z 1648 roku. Szczęśliwym znalazcą został majtek pokładowy – Tomasz Gruszka. Grała nam orkiestra z Titaniaca, którą w swej łaskawości udostępnił nam Neptun. Bal nasz odwiedzili również szlachetni kapitanowie uczelni – prorektorzy Ryszard Dębicki oraz Stanisław Michałowski. Rejs skończył się nad ranem i tym razem wszyscy żeglarze chętnie pełnili nocną wachtę. Dziekan Wydziału Politologii zaprasza wszystkich zainteresowanych wspaniałą zabawą na kolejny bal w przyszłym roku!

ANNA MORACZEWSKA

Językowy Obraz Świata

Relacja z V Międzynarodowej Konferencji *Pasaulio Vaizdas Kalboje* (Językowy Obraz Świata) (Uniwersytet Szawelski, Litwa)

Problematyka językowego obrazu świata zyskuje sobie wciąż rosnącą popularność i stanowi przedmiot wielu poszukiwań badawczych na całym świecie. W dniach od 23 do 24 października 2008 roku na Uniwersytecie Szawelskim (Litwa) odbyła się piąta już międzynarodowa konferencja poświęcona problemowi językowego obrazu świata. W trakcie tych dwu dni zaprezentowali się badacze z wielu krajów Europy: Litwy, Łotwy, Estonii, Włoch, Rosji, Ukrainy, Białorusi i Polski. Konferencja odbywała się równolegle w sekcjach dotyczących konceptów, terminologii, frazeologii i tekstologii.

Polskę reprezentowali doktoranci prof. dr hab. Jerzego Bartmińskiego z Zakładu Tekstologii i Gramatyki Współczesnego Języka Polskiego – mgr Ewa Paćławska i mgr Sebastian Wasiuta, prezentując teoretyczne i praktyczne aspekty lubelskich badań etnolingwistycznych. Mgr Sebastian Wasiuta w referacie *Stereotype: a Key Concept of Lublin Ethnolinguistic* przedstawił sposób rozumienia stereotypu i jego funkcjonowania w lubelskiej szkole etnolingwistycznej. Referat mgr Ewy Paćławskiej, zatytułowany *The Linguistic and Cultural View of Rue (Ruta Graveolens) in the Polish Language Tradition*, był natomiast prezentacją praktycznego stosowania definicji kognitywnej, na wzór definicji przyjętych w *Słowniku Stereotypów i Symboli Ludowych*, na przykładzie wybranego hasła – *ruta (Ruta graveolens)*. Oba wystąpienia zostały już opublikowane w trzynastym numerze międzynarodowego czasopisma „Filologija”, pod red. Aloyzasa Gudavičiausa.

EWA PAĆŁAWSKA

Najlepsze prace dyplomowe na Politologii

W lutym został rozstrzygnięty konkurs na najlepsze prace dyplomowe z zakresu politologii. Promotorzy zgłosili 10 prac obronionych na Wydziale Politologii UMCS w roku akademickim 2007/2008 w regulaminowym terminie do 30 września 2008 r. Nagrodę główną otrzymał **mgr Marcin Pomarański** za pracę pt. *Współczesny fundamentalizm religijny*, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Edwarda Olszewskiego. Wyróżnienia otrzymali: **mgr Tomasz Pasierbiak** za pracę pt. *Mysł polityczna Murray'a Rothbarda (1926-1995)*, napisaną pod kierunkiem dra hab. Waldemara Parucha oraz **mgr Leszek Wiatrowski** za pracę pt. *Krytyka sytuacji społecznej i politycznej w Polsce w twórczości hip-hop*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Ewy Maj, prof. nadzw.

Po raz pierwszy został także rozstrzygnięty konkurs na najlepszą pracę dyplomową z zakresu medioznawstwa i komunikacji społecznej. Promotorzy zgłosili 10 prac obronionych na Wydziale Politologii UMCS w roku akademickim 2007/2008 w regulaminowym terminie do 30 września 2008 r. Komisja Konkursowa w składzie: Dziekan Wydziału Politologii – dr hab. Grzegorz Janusz, prof. nadzw., Prodzikan – dr hab. Maria Marczewska-Rytko, prof. nadzw., Prodzikan – dr hab. Ewa Maj prof. nadzw., Kierownik Zakładu Dziennikarstwa – dr hab. Iwona Hofman, prof. nadzw., Kierownik Zakładu Filozofii Polityki i Komunikacji Społecznej – prof. dr hab. Jan Hudzik oraz sekretarz konkursu i recenzent prac – dr Beata Romiszewska, podjęła decyzję

o przyznaniu nagrody głównej i dwóch wyróżnień.

Nagrodę główną w postaci dyplomu, nagrody pieniężnej w wysokości 1480 zł oraz skierowania fragmentów pracy do publikacji w „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska”, sectio K: Politologia otrzymała **mgr Ewa Głowińska** za pracę magisterską pt. *Mit Ameryki w kinie – idee i interpretacje*, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Jana Hudzika.

Wyróżnienia w postaci dyplomów oraz nagród pieniężnych w wysokości po 740 zł otrzymali: **mgr Tomasz Dryła** za pracę magisterską pt. *Sport w kulturze. Reprezentacje medialne*, napisaną pod kierunkiem prof. dra hab. Jan Hudzika oraz **mgr Katarzyna Brzoskowska** za pracę licencjacką pt. *Realizacja funkcji perswazyjnej na przykładzie reklamy prasowej*, napisaną pod kierunkiem dr hab. Alicji Wójcik, prof. nadzw.

Uroczyste wręczenie nagród odbyło się na lutymowym posiedzeniu Rady Wydziału Politologii.

Reguły kształcenia na studiach doktoranckich – seminarium w Poznaniu

25 lutego br. na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyło się ogólnopolskie seminarium *Studia doktoranckie – reguły kształcenia*, poświęcone w zasadniczej części, wywołującym wiele dyskusji, propozycjom regulacji w zakresie organizacji kształcenia III stopnia. W seminarium udział wzięli m.in. **prof. Grażyna Praweńska-Skrzypek**, wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz **prof. Jerzy Błajejowski**, przewodniczący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Prof. Błajejowski przedstawił opracowany przez zespół ekspertów pracujących pod auspicjami Rady dokument pt. *Reguły kształcenia na studiach doktoranckich* – oparty na założeniach Krajowej Rady Kwalifikacji.

W dalszej części seminarium wystąpili członkowie Zespołu Ekspertów Bolońskich. **Prof. Ewa Chmielecka** zaprezentowała założenia Krajowej Rady Kwalifikacji i możliwości jej zastosowania w odniesieniu do studiów doktoranckich, **prof. Maria Ziółek** przedstawiła możliwość stosowania systemu punktowego ECTS na studiach III stopnia. Wystąpienia wskazywały wyraźnie na istniejącą tendencję przystosowania systemu ECTS dla potrzeb studiów doktoranckich, w szczególności w odniesieniu do porównywalności efektów kształcenia na tych studiach i przenoszenia osiągnięć doktorantów. Występujące w Europie tendencje w obszarze studiów doktoranckich zaprezentował **prof. Andrzej Kwaśniewski**, **mgr Katarzyna Martowska** przedsta-

wiła doktorancki punkt widzenia na studia funkcjonujące na polskich uczelniach, prezentując m.in. wyniki ankiet przeprowadzanych wśród doktorantów przez Krajową Reprezentację Doktorantów.

Przewodniczący Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej, **prof. Marek Wąsowicz** omówił zagadnienia związane z prowadzeniem ewentualnej akredytacji studiów doktoranckich przez środowiskowe komisje akredytacyjne. Pierwszym krokiem do akredytacji studiów III stopnia jest powołanie podczas odbywającego się w dniach 25–26 lutego br. posiedzenia UKA zespołu roboczego, którego zadaniem będzie opracowanie kryteriów akredytacji studiów doktoranckich.

Na seminarium naszą uczelnię reprezentowali **prof. dr hab. Stanisław Chibowski**, Prorektor ds. Kształcenia, członek UKA oraz **mgr Paweł Pachuta**, przewodniczący Samorządu Doktorantów, członek zespołu opracowującego dokument *Reguły kształcenia na studiach doktoranckich*.

STANISŁAW CHIBOWSKI

Salon na politologii

BAZARÓWY, ŁĄCZNICZKI, PODRÓBKI, KSIĘŻNICZKI – takie typy kobiet opisuje Sylwia Chutnik w *Kieszonkowym atlasie kobiet*. Pisarka gościła na Wydziale Politologii 26 lutego.

To był pierwszy w tym roku „Salon Polityki”, który prowadziła **Justyna Sobolewska**, dziennikarka „Polityki”. *Nie miałam impulsu, żeby napisać książkę. Napisałam o Warszawie, bo się tam urodziłam* – zaczęła spotkanie **Sylwia Chutnik**. Justyna Sobolewska zauważyła, że wszystkie postaci w książce łączą warianty imienia Maria. Były po temu dwa zasadnicze powody. Autorka od zawsze miała problemy z zapamiętywaniem imion, co utrudniałoby jej pisanie. Ale chyba ważniejszym powodem jest to, że Chutnik chciała nawiązać do imienia matki Jezusa. Postawiła w książce pomost między kulturą wysoką i niską. Pisarka pracuje jako przewodniczka miejska po Warszawie, oprowadzająca po autorskich trasach śladami wybitnych kobiet. To pozwala jej spojrzeć na niemejską stronę historii. Jako przykład podała, że spotkała się z opowieściami uczestniczek powstania warszawskiego, które mówiły jak radziły sobie podczas okre-

su. *Media dziś infantylishują kobiety, zapominając o tych naprawdę „niegrzecznych”* – oceniła Sylwia Chutnik. Kolorowe pisma mówią młodym dziewczynom, żeby pokazały, jakie są „niegrzeczne” i zostawiły bałagan w pokoju. To śmieszy i przeraża autorkę, bo tak naprawdę te kobiety są uwięzione w ramach, które wyznaczają kolorowe pisma. „Niegrzeczne dziewczynki” żyją przekonane o swojej niezależności, myślą, że kierują własnym losem, a ich życie to powtarzający się cykl, który wypala osobowość.

Najgorsze są młode mamy. Sylwia Chutnik sama jest młodą mamą, ale boi się tych „modnych”. „Modne młode mamy” zasiadają codziennie na skwerku nieopodal placu zabaw i rozmawiają, a raczej porównują, oceniają, plotkują. Często dziecko jest tylko wkładem do nowego designerskiego wózka za kilka tysięcy. Dzieciaki dostają tony zabawek, których nie mogli mieć ich rodzice w dzieciństwie.

Paszport „Polityki” sprawił, że gazety, które kiedyś nawet nie chciały przeczytać tekstów Sylwii Chutnik, teraz się o nie biją. *Pani Sylwio kochana! Pani napisze cokolwiek. Aby się tylko pani podpisała* – zażartowała autorka. Pisarka zapytana o to, jak osoba z kontrkultury radzi sobie w popkulturze, odpowiedziała, że jeszcze nie wie. Nie miała też recepty, żeby nie wpaść jak śliwka w kompot w popkulturowy magiel. Często trzeba pójść na kompromis, ale zawsze postępować według własnych zasad. Znajomi mówią o niej, że jest radykalną gospodynią domową. *Dlaczego?* – padło pytanie z sali. Sylwia Chutnik powiedziała, że urodziła dziecko w wieku 24 lat. Nie sprawiło to, że przestała chodzić na koncerty i zajęła się obiadkami i sprzątaniami. Żyje nadal intensywnie i nie zamierza tego zmieniać. Właśnie dlatego zyskała przydomek „radykalna”. Autorka ma zamiar wydać niedługo książkę. Będzie to przewodnik po Warszawie, szczególnie, bo stworzony na podstawie autorskich tras wybitnych warszawianek.

WOJCIECH PIESTA

Szanse na „siódemkę” rosną

Wydział Politologii wspólnie z „Gazetą Wyborczą” zorganizował debatę dotyczącą kwestii stworzenia szybkiego połączenia Lublina z Warszawą. Podczas spotkania wiceministrowie – infrastruktury i rozwoju regionalnego, przedstawiciele władz lokalnych, przedsiębiorcy, rektorzy lubelskich uczelni wyższych, posłowie i przedstawiciele PKP, zastanawiali się, w jaki sposób można przyspieszyć modernizację linii kolejowej nr 7 (Lublin–Warszawa) oraz, jak pozyskać środki finansowe na tak istotne przedsięwzięcie. Przewiduje się, że na inwestycję trzeba znaleźć ok. 800 mln. euro. Wszyscy uczestnicy byli zgodni, że stworzenie szybkiej kolei jest niezbędnym czynnikiem rozwoju Lubelszczyzny. Pierwszy krok został zrobiony, PKP Linie Kolejowe w styczniu 2009 r. podpisało umowę na studium wykonalności, to podstawowy dokument, bez którego nie można starać się o środki unijne. Studium powinno być sfinalizowane do końca marca 2010 r., wówczas będzie wiadomo dokładnie, jakie nakłady finansowe są niezbędne do realizacji tej inwestycji oraz jak długo potrwa projekt. Modernizacja „siódemki” umożliwiłaby podróż do stolicy w 90 minut. Emocje uczestników debaty ostudził **Marek Pawlik**, wiceprezes zarządu PKP SA Linie Kolejowe mówiąc: *Zakładamy, że modernizacja „siódemki” zakończy się po 2018 r. Oprócz nakładów finansowych, realizacja takiego projektu wymaga czasu. Przez długie lata w kolej nie inwestowano, dlatego potrzebne są ogromne środki finansowe w celu udrożnienia transportu kolejowego. Planując inwestycję, w pierwszej kolejności należy spełnić warunki formalno-prawne, przy czym konieczne jest także uwzględnienie wymagań dotyczących ochrony środowiska.*

Opotrzebie nakładów inwestycyjnych oraz kluczowych dokumentów mówił również **Krzysztof Hetman**, wiceminister Rozwoju Regionalnego. *Musimy zdawać sobie sprawę, że realizacja takiego przedsięwzięcia*

wymaga dużo czasu. Wola polityczna powinna mieć odzwierciedlenie w wielu dokumentach krajowych – tłumaczył. Jednocześnie apelował, aby uczestnicy transportu kolejowego nie zapominali o zachowaniu porządku i czystości podczas podróży pociągiem. Jeśli już mamy jechać z Lublina do Warszawy aż 2,5 godziny to przynajmniej oczekujemy lepszych warunków przejazdu – nawoływał.

Z optymizmem do projektu modernizacji „siódemki” odniosła się **Patrycja Wolińska-Bartkiewicz**, wiceminister infrastruktury, stwierdzając, że mieszkańcy Lubelszczyzny powinni „zasypywać” Ministerstwo Infrastruktury oraz Rozwoju Regionalnego apelami w sprawie szybkiej kolei, bo taka forma inicjatywy społecznej, Jej zdaniem, ma szanse przyspieszyć inwestycję.

Według **Andrzeja Mischczuka**, profesora z Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych Uniwersytetu Warszawskiego Lubelszczyzna jest regionem zamkniętym, dlatego tak istotna jest dostępność komunikacyjna. *Warszawa jest lokomotywą, a my powinniśmy się do niej przyłączyć – stwierdził.*

Podobnego zdania była **Elżbieta Kłodziej-Wnuk**, zastępca Prezydenta Miasta Lublin. *Komunikacja jest jednym z najważniejszych priorytetów rozwoju naszego regionu, a mieszkańcy Lublina powinni być bardziej zdeterminowani w tej akcji – apelowała.*

Krzysztof Grabczuk, Marszałek Województwa Lubelskiego, stwierdził, że szybkie połączenie Lublina ze stolicą Polski umożliwi rozwój województwa lubelskiego. *Jestem coraz większym optymistą, cieszę się, że mówimy jednym głosem – podsumował. O wsparcie inicjatywy „Gazety Wyborczej” apelował Dziekan Wydziału Politologii **dr hab. Grzegorz Janusz prof. nadzw. Mamy wolę, żeby uzyskać szybsze połączenie, zostały podjęte działania, ale bez współpracy samorządu, społeczeństwa i polityków nie uda się nam nic osiągnąć – zre-asumował debatę.***

MONIKA NOWAK

Warsztaty Klimatologii Satelitarnej

23 stycznia roku w Krakowie odbyły się Pierwsze Ogólnopolskie Warsztaty Klimatologii Satelitarnej „KlimSat”. Warsztaty zostały zorganizowane pod patronatem Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Uniwersytetu Jagiellońskiego, Katedry Klimatologii Wydziału Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego i Fundacji im. Anny Pasek. Było to pierwsze spotkanie tego typu w Polsce, w którym mieli okazję uczestniczyć naukowcy i studenci zainteresowani przetwarzaniem i interpretacją obrazów satelitarnych pod kątem klimatologicznym.

Warsztaty były podzielone na dwie części. Część I stanowiła wprowadzenie do tematyki klimatologii satelitarnej. Referat wygłosili **prof. Andrzej Ciołkosz: Zastosowanie teledetekcji satelitarnej w badaniach pokrywy lodowej jako indikatora zmian klimatu Ziemi** oraz **dr Piotr Struzik: System satelitów meteorologicznych – historia, stan aktualny i perspektywy w aspekcie badań klimatologicznych**. W drugiej, praktycznej części warsztatów organizatorzy przy pomocy darmowego oprogramowania do wielofunkcyjnej analizy danych satelitarnych „HYDRA” zapoznawali uczestników z metodami przetwarzania danych satelitarnych. Uczestnicy warsztatów mieli okazję zapoznać się także z możliwościami i szerokim spektrum wykorzystywania bezpłatnych danych satelitarnych (w ochronie środowiska, meteorologii, klimatologii, oraz naukach biologicznych).

W warsztatach uczestniczyło trzech pracowników Zakładu Meteorologii i Klimatologii naszego Uniwersytetu: **dr hab. Marek Nowosad, mgr Mateusz Dobek i mgr Marcin Siłuch** oraz doktorant **mgr Sylwester Wereski**.

M. DOBEK, M. SIŁUCH

Trzeba płonąć żeby zapalić innych

Jubileusz doktora Józefa Dudy

Kartezjusz powiada, że najbardziej sprawiedliwie rozdzieloną rzeczą między ludzi jest rozum – bo nikt nie narzeka, że ma go za mało. Ja sądzę, że rzeczą najmniej sprawiedliwie rozdzieloną jest skromność. Bywa cechą nader rzadko spotykaną, a w dodatku obecnie nie jest w cenie, gdyż czasy, w których funkcje zdruzgotanych autorytetów pełną „idole” promujący „odnoszenie sukcesów”, nakłaniają raczej do przyprowadzania sobie sztucznych koturnów, wynoszenia się ponad innych, a przynajmniej – ścigania się z innymi, nierzadko po nich depcząc. Pogoń za sukcesem przyjmuje tu postać wyścigu po tytuły naukowe i coraz to wyższe stanowiska.

Niestety, ten wzorzec, czy raczej antywzorzec zachowań nie omija dziś uniwersytetów, które przez całe wieki stanowiły oazę kształcenia

i wychowania elit. Czymś, co nie razi prawie niczych uszu jest wyrażenie „kariera akademicka”, równoznaczne z jak najsprawniejszym wspinaniem się po jej „szczeblach”. Jej miarą jest zdobywanie „punktów”, szybkie rozbudowywanie liczb tytułów przed nazwiskiem, liczba publikacji i cytowań. Wszystko to daje się zmierzyć, policzyć, porównać... wyłącznie pod względem ilościowym.

W takim wyścigu przegrałby z kretesem Sokrates, który nie pozostawił po sobie ani jednego zapisanego słowa, bo uważał, że pismo jest rzeczą martwą i jedyne, co przystoi czynić nauczycielowi, to zasiewać w duszach uczniów ziarno mądrości. Twierdził też, że jedyna cecha, która go odróżnia od wszystkich Ateńczyków, z którymi się porównywał, gdy wyrocznia w Delfach ogłosiła go najmędrszym z ludzi jest to, iż wie, że nie wie, podczas gdy ówczesni „decydenci” byli przekonani, że wiedzą wszystko i na pewno. Jeśli w słynnej sentencji Sokratesa zawiera się jądro mądrości to jest ona zarazem apologią skromności. Nie tej fałszywej, kiedy to pomniejszamy swoje zalety po to, aby nas tym bardziej chwalić, ale tej, która każe się nam przymerzać do wszystkowiedzących bóstw. Powiedzielibyśmy, że mądrość polega na poznaniu najwyższej miary i jednakowym jej przykładaniu zarówno do innych, jak i do siebie. Człowiek mądry i skromny nie będzie się wywyższał, ale też – poniżał. On będzie szukał niepowtarzalnej miary własnej.

★

21 stycznia 2009 roku na Wydziale Ekonomicznym UMCS odbyła się piękna uroczystość pożegnania odchodzącego na emeryturę **DOKTORA JÓZEFA DUDY**. Było to wzruszające spotkanie kolegów, przyjaciół, uczniów i wielbicieli (do tych ostatnich i ja się zaliczam). Uroczystość otworzył dziekan Wydziału Ekonomicznego **profesor Jerzy Węclawski** przypominając, że to Jubilat przyjmował go niegdyś na studia.

Następnie głos zabrał prorektor UMCS **profesor Ryszard Szczygieł**, młodszy kolega Jubilata ze studiów przypominając, że obaj pisali prace magisterskie u tego samego promotora nieodżałowanej pamięci **profesora Adama Kerstena**. Powiedział także wiele ciepłych słów o niezwykle szerokich zainteresowaniach Jubilata.

Sylwetkę Jubilata przedstawił jego bliski kolega i wieloletni współpracownik **prof. Zdzisław Szymański**, podkreślając znaczenie wyniesionych przez niego z kręgu rodzinnego wartości i przywiązania do tradycji.

Niezwykłą atmosferę tego spotkania, nazwanego przez dziekana Węclawskiego towarzyskim, stworzyli jego uczestnicy, wypowiadając się kolejno z wielką życzliwością o Jubilate, wspominając różne niezapomniane spotkania, które uznali za ważne dla siebie.

Kolejno swoimi refleksjami dzielili się koledzy ze studiów **profesor Antoni Krawczyk** i **profesor Stefan Pastuszka**, przypominając pierwsze spotkania z Jubilate. Następnie głos zabrał **profesor Ryszard Orłowski**, wieloletni szef Jubilata, który mówił o współpracy naukowej. **Profesor Stefan Symotiuk** jeden z najbliższych przyjaciół Jubilata wspominał o niekończących się z nim dyskusjach naukowych trwających już kilkadziesiąt lat. Często bardzo się różnili, ale zawsze znajdowali płaszczyznę dla dyskusji. **Profesor Stanisław Olczak** z KUL mówił, iż zaprzyjaźnił się z Jubilate podczas działalności w Klubie Inteligencji Katolickiej, podkreślał on rolę, jaką w życiu Jubilata odgrywa wiara. **Profesor Bogumiła Mucha-Leszko** odczytała własny wiersz napisany na tę okoliczność zatytułowany *Jubileuszowa refleksja*, który ofiarowała Jubilate. Kolejno głos zabierali koledzy z zakładu: **doktor Stanisław Duda**, który z Jubilate i jego poglądami zetknął

się po raz pierwszy na zajęciach jako student. Zajęcia te zmuszały do myślenia. Kolega z wydziału **doktor Józef Łobocki** mówił o różnych pasjach Jubilata, w tym o jego wiedzy na temat win i innych specjalistów, głównie klasztornych nalewek i likierów. **Doktor Zofia Mykowska**, która pracowała z Jubilate na Wydziale niemal od jego początków przypominała o dyskusjach i sporach z Jubilate i jego nonkonformistycznymi poglądami, które trzeba było później przemyśleć. **Profesor Elżbieta Skrzypek** mówiła o osobowości Jubilata i jego wielkiej popularności wśród studentów. **Doktor Józef Kaczor** przewodniczący Komisji Zakładowej Solidarności UMCS mówił o wierności Jubilata ideałom „Solidarności” i odwadze w czasie próby. Przypominał, że przed wkroczeniem ZOMO do rektoratu 14 grudnia 1981 roku ukrył on pełną dokumentację członkowską NSZZ Solidarności UMCS i przechował przez cały stan wojenny.

W imieniu rodziny głos zabrała siostrzenica Jubilata **Cecylia Lis**, mówiąc o jego wpływie na jej zainteresowania, które od najmłodszych lat w niej kształtował. Podobnie było z jej synem Stanisławem, który stał się pasjonatem historii, a szczególnie XVII wieku, ulubionej epoki Jubilata.

Następnie wręczono Jubilate dyktowaną mu przez przyjaciół, kolegów i współpracowników *Księgę Jubileuszową*. Jej tytuł utrafił w naukowe i osobiste zainteresowania adresata: *Miedzy historią a terażniejszością. Rozprawy, studia, szkice dedykowane doktorowi Józefowi Dudzie z okazji 65. rocznicy urodzin* (pod redakcją Elżbiety Skrzypek i Zdzisława Szymańskiego, Wydawnictwo UMCS, Lublin 2008,

ss. 457). Zarówno objętość, liczba autorów, wytworna szata graficzna, jak też niezwykle szybkie tempo jej opublikowania świadczą o szacunku i sympatii, jaką wzbudza sylwetka tego, któremu ofiarowano *Księgę*, zaopatrzoną także w album fotograficzny, odzwierciedlający główne etapy Jego biografii.

Ponadto teksty autorów zarówno z rodzimego, jak i bratnich wydziałów UMCS (Humanistycznego, Filozoficznego) okolone zostały niby ramą dwiema rozmowami. *Księgę* otwiera rozmowa Zdzisława Szymańskiego z Józefem Dudą zatytułowana *Mała i wielka historia*, zamyka zaś tekst *Czy historia nadąża za współczesnością? Czy historia pomaga spoglądać w przyszłość? Rozmowa Stefana Symotiuka z Józefem Dudą o dziedzictwie cywilizacji europejskiej* – obydwie bardzo obszernie. Znajdujemy tam zarówno informacje biograficzne, jak i barwny obraz poglądów naukowych i ideowych J. Dudy, który będąc z wykształcenia historykiem, z racji pracy na Wydziale Ekonomicznym, zmuszony był „krzyżować” w swoich pracach różne dziedziny i perspektywy. Ale lektura tych spisanych rozmów, a nawet – wszystkich naukowych rozpraw doktora J. Dudy nie może dać pojęcia o rzeczywistym dotychczasowym dorobku i o Jego wpływie na nasze środowisko akademickie. Bowiem osoba Józefa jest zupełnie niekonwencjonalna. Gdyby przyszło najkrócej ją określić, najlepiej przystawałoby do Niego termin ukuty przez Jego przyjaciela profesora Stefana Symotiuka: *Homo Inquietus* – Człowiek Niespokojny. Niespokojny – czyli wiecznie poszukujący, aktywny, twórczy – pasjonat.

Wystąpieniach przyjaciół, kolegów i współpracowników przewijał się też wątek, w jaki sposób pasje Józefa wpłynęły, a nawet porwały wiele osób z jego kręgu. Na pierwszy plan wysunęła się pasja podróżowania. On sam by pewnie wolał powiedzieć: pielgrzymowania. Od momentu gdy otwarły się granice Polski dr J. Duda uprawia osobliwe pielgrzymowanie po, jak to nazywa „chrześcijańskiej Europie”. Według niego bowiem, Europa powstała i dotąd wspiera się na dwóch filarach: uniwersytetach i katedrach. Toteż Jego trasy (już ponad siedemdziesięciu) wędrowek, na które namawia i „porywa” sporą grupę współwędrowców, wiodą przez Włochy, Francję, Anglię, Szkocję, Irlandię, Hiszpanię, Portugalię i Bliski Wschód.... Są też od początku dokumentowane zarówno wspaniałymi zdjęciami, jak też zamieszczanymi od lat w „Wiadomościach Uniwersyteckich” relacjami z pobytów na uniwersytetach europejskich, zwłaszcza tych najstarszych, z najdłuższymi i najwspanialszymi tradycjami. Zdaniem Józefa, nauka historii naszej przynależności do Europy powinna się odbywać poprzez osobiste obcowanie z jej zabytkami i współczesnością. Naocznie i „przez dotyk” przekonać się wówczas możemy, że wiedza (uniwersytety) i wiara (katedry) nie wykluczają się, lecz mogą się wspaniale dopełniać.

Wprawdzie od dłuższego już czasu nie organizuje owych wypraw sam, korzystając z usług profesjonalnych biur podróży, ale wycieczka w Jego towarzystwie nabiera specjalnych walorów. Można się od niego nauczyć więcej niż od najwytrawniejszego przewodnika. Wszędzie jest u siebie i chętnie dzieli się zdobytą z książek, ale i z własnego

doświadczenia wiedzą. Niekiedy wieczorami zaprasza też na degustację wytrawnych trunków, które kolekcjonuje, chociaż nie z takim samym zapałem jak płyty z muzyką klasyczną oraz albumy z architekturą i malarstwem (nie mówiąc już o książkach).

Na zakończenie spotkania Jubilat obdarował swoją *Księgą* wszystkich obecnych oraz przedstawił przygotowany przez siebie pokaz zdjęć obrazujących krótką autobiografię obejmującą zarówno dzieciństwo, szkołę, studia, pracę na uczelni, jak też budzące żywą zazdrość migawki ze swych podróży. Pokaz kończył się sceną, w której wnosi swoje książki i prace niezliczonych magistrantów z pokoju, w którym spędził całe swoje akademickie życie. Ostatnia scena to przekręcanie klucza zamku w drzwiach tego gabinetu.

Mamy nadzieję, że ta „kluczowa scena” jest jedynie symboliczna. Nie wolno nam zbyt szybko i łatwo rozstawać się z takimi jak dr J. Duda – Ludźmi Uniwersytetu.

Wszyscy jesteśmy osobami, nieliczni także postaciami. Józef Duda to najlepszej próby Nauczyciel Akademicki. W każdym znaczeniu tego słowa, nauczający, wychowujący i porywający własnym przykładem. Dający świadectwo samym sobą, że i w najbardziej nawet pragmatycznych czasach można żyć zgodnie z chłoniętymi w dzieciństwie tradycyjnymi wartościami szlachetności i prawości.

W zamieszczonej na wstępie *Księgi* rozmowie Józef przytacza swoje credo *trzeba płonąć żeby zapalić innych*. Dziękuję Ci, Józefie w imieniu tych, których sam płonąc – oświeciłeś i ogrzałeś.

JADWIGA MIZIŃSKA

Jubileuszowa refleksja

*Życie płynie, czas ucieka
Stracisz tempo, nie zaczeka
Jest w nim pora na marzenia
Potem okres na spełnienia*

*No i etap podsumowań
Ile było rozczarowań
Ile szans już utraconych
Ile kosztów poniesionych*

*Ilu ludzi poznaliśmy
Jakich uczuć doznaliśmy
Które z nich nas upiękślały
I duchowo wzbogacały*

*Co z wartości nam zostało
Czy nie było ich za mało
Gdzie sens życia w tej pogoni
Co mam już, a ile oni*

*Czy żyć, by mieć i brać
Gorzej tym co muszą dać
Mimo wszystko ma swój smak
Nawet gdy nam byle jak*

*Bądźmy mili i pogodni
I najlepiej staromodni
Jak tu streścić Jubilate?
Rozum, życzliwość
i ciekawość świata.*

Bogumiła Mucha-Leszko
21 stycznia 2009 r.

UMCS coraz szerzej otwiera się na Wschód

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie zacieśnia współpracę z uczelniami ze Wschodu. Władze UMCS i Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki z Mińska przeprowadziły 13 lutego br. pierwsze z serii roboczych spotkań. Wierzą, że na ten projekt współpracy uda się pozyskać nawet kilkaset tysięcy euro z unijnej dotacji.

Rektor UMCS prof. dr hab. Andrzej Dąbrowski wraz ze współpracownikami spotkał się z delegacją Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki z Mińska. W Dworcu Kościuszków w Ogrodzie Botanicznym rozmawiano o współpracy obu uczelni. Miałyby ona obejmować m.in. prowadzenie wspólnej pracy badawczej i dydaktycznej, wymianę studentów oraz kadry naukowej, a także wymianę informacji o bieżącej pracy każdej z placówek. Koordynatorem projektu ze strony UMCS został prof. dr hab. Stanisław Michałowski, Prorektor ds. Studenckich.

W dzisiejszym globalnym świecie poszukiwanie nowych partnerów jest bardzo potrzebne. Wierzę, że ta współpraca przyniesie obu uczelniom wiele korzyści. Nowoczesna uczelnia, taka jak UMCS, musi być otwarta na studentów z całego świata – mówił prof. Michałowski.

Jest duża szansa, że wspólne działania UMCS oraz Uniwersytetu w Mińsku uda się sfinansować ze środków unijnych w ramach programu Współpracy Transgranicznej Polska – Białoruś – Ukraina 2007–2013. Jak przekonywał uczestni-

czący w spotkaniu Mirosław Korbut, dyrektor Departamentu Kultury Edukacji i Sportu w lubelskim Urzędzie Marszałkowskim, wsparcie mogłoby wynieść kilkaset tysięcy euro. Na razie nie wiadomo, który ukraiński uniwersytet uczestniczyć będzie w programie. Rozmowy trwają z kilkoma kandydatami, m.in. z Uniwersytetem w Lucku.

Na koniec wizyty gości z Mińska ustalono, że do marca strona białoruska opracuje szczegółowy plan współpracy, natomiast strona polska już zapowiedziała, że w maju zorganizuje w Kazimierzu Dolnym wspólną konferencję naukową.

Na 5 wydziałach Białoruskiego Państwowego Uniwersytetu Kultury i Sztuki w Mińsku naukę pobiera blisko pięć i pół tysiąca studentów, w tym ponad 200 osób z Chin. Uczelnia ma dwie galerie sztuki, w których regularnie organizowane są wystawy prac studentów. Uniwersytet w Mińsku posiada także własne muzeum.

Uniwersytet Marii Curie Skłodowskiej jest największą uczelnią po prawej stronie Wisły. Na 10 wydziałach

i 38 kierunkach naukę pobiera ponad 30 tysięcy studentów. Uczelnia podpisała ponad 130 umów o współpracę z ośrodkami akademickimi na całym świecie.

JAROSŁAW DYMARA

W dniach 12-13 lutego br. w Kijowie odbyło się posiedzenie polsko-ukraińskiej grupy roboczej ds. powołania Uniwersytetu Polsko-Ukraińskiego. Posiedzeniu ekspertów przewodniczyli prof. Jerzy Duszyński – wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego RP oraz Maksym Stricha – wiceminister Nauki i Oświaty Ukrainy. Deklarację w sprawie powołania międzynarodowej uczelni na bazie Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów w Lublinie podpisali premierzy Polski i Ukrainy w dniu 29 marca 2008 r. Na posiedzeniu grupy roboczej Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej reprezentował Prorektor ds. Kształcenia prof. dr hab. Stanisław Chibowski. W skład grupy ekspertów z Lublina weszli ponadto: prof. dr hab. Wiesław Kamiński (UMCS), dr hab. Włodzisław Osadczy (EKPIUU), dr hab. Hubert Łaszkiewicz (KUL), dr hab. Andrzej Gil (IEŚW), dr Aleksy Kucy (EKPIUU), mgr Nadia Tkaczyk (EKPIUU). W trakcie dwudniowego spotkania uzgodniono treść Porozumienia w sprawie powołania Uniwersytetu Polsko-Ukraińskiego oraz przedyskutowano wszystkie sporne kwestie. Kolejne spotkanie grupy ekspertów, na którym ma być ostatecznie zatwierdzony tekst Porozumienia planowany jest na najbliższe miesiące.

STANISŁAW CHIBOWSKI

Współpraca UMCS z Urzędem Miasta

Obecny rynek tłumaczeń stawia coraz wyższą poprzeczkę młodym adeptom zawodu. Tłumacz chcący znaleźć swoje miejsce na rynku musi uzyskać w trakcie studiów akademickich nie tylko wiedzę i sprawności przewidziane programem, ale także wstępne doświadczenie zawodowe. W tym celu Zakład Lingwistyki Stosowanej UMCS nawiązał współpracę z Urzędem Miasta Lublin. Studenci specjalności translatorskiej realizują swój program praktyk tłumaczeniowych na pierwszym stopniu studiów, redagując angielskojęzyczną wersję wybranych elementów witryny Urzędu Miasta.

Studenci pracują w cyklach tygodniowych. Pracę zespołów tłumaczy (studenci pierwszego stopnia, II i III roku) nadzorują kierownicy grup (studenci studiów drugiego stopnia I i II roku). Ponadto projekt jest koordynowany ze strony Urzędu Miasta (wybór treści i koordynacja publikacji). Tłumaczenia są ponadto recenzowane przez niezależnego tłumacza, zanim trafią na stronę Urzędu Miasta. Po wykonaniu swojej tygodniowej transzy tłumaczeń, studenci spotykają się z tłumaczem, aby przedyskutować wyniki swojej pracy. Koordynatorami projektu są: ze strony UM Lublin: Joanna Szelaż, ze strony ZLS UMCS: Konrad Klimkowski. Recenzentem tłumaczeń jest Bartłomiej Czupara.

Jeden z najbardziej lubianych wykładowców w Polsce pracuje w UMCS

Dr Paweł Nowak z Wydziału Humanistycznego UMCS zajął 3. miejsce w ogólnopolskim plebiscycie na 50 najbardziej lubianych wykładowców w kraju, przygotowanym przez portal Ocen.pl i magazyn „Dlaczego?”. Wyróżnienie jest tym cenniejsze, że przyznali je sami studenci.

OCEN.PL to portal, na którym studenci wystawiają cenzurki wykładowcom. Na tej podstawie już po raz czwarty redakcja portalu wraz z magazynem studenckim „Dlaczego?” przygotowały ranking najbardziej lubianych polskich wykładowców. W głosowaniu na najlepszego nauczyciela akademickiego wzięło udział ponad 37 tys. internautów. Trzecim wśród najbardziej lubianych wykładowców okazał się być dr

Paweł Nowak z UMCS. To jedyny lubelski wykładowca w pierwszej 10. zestawienia. Ulubienica studentów UMCS w zdobywaniu sympatii słuchaczy wyprzedzili dr Tomasz Słomka z UW oraz dr Adam Roter ze Śląskiej Wyższej Szkoły Zarządzania w Katowicach.

Brązowy medalista zestawienia dr Paweł Nowak na co dzień uczy leksykologii i pragmatyki oraz przedmiotów z zakresu dziennikarstwa i komunikacji społecznej. Jest adiunktem w Instytucie Filologii Polskiej UMCS. Na uczelni pracuje od prawie 18. lat. Jest absolwentem filologii polskiej UMCS, wielokrotnym laureatem nagrody rektorskiej za wybitne osiągnięcia dydaktyczne i naukowe.

Na każdych zajęciach staram się mówić tak, aby jak najbardziej zaintereso-

wać studentów moim przedmiotem. Tak dobry wynik w rankingu jest dla mnie wielką nobilitacją i dowodem na to, że to, co robię ma sens – przyznaje skromnie dr Paweł Nowak z Zakładu Leksykologii i Pragmatyki.

Studenci mówią o nim zdecydowanie: Rewelacyjny wykładowca! Zajęcia prowadzi w sposób ciekawy i uporządkowany. Z ogromną przyjemnością na nie uczęszczałam (powodem były również niewątpliwe walory wizualne prowadzącego). Jest cudownym promotorem, Mieliśmy z nim w tym semestrze retorykę. Zawsze notowałam każde jego słowo – tak mnie wciągnął jego przedmiot. To tylko niektóre z komentarzy studentów, jakie pojawiły się w serwisie Ocen.pl.

Na 15. pozycji plebiscytu na ulubionych wykładowców uplasował się kolejny wykładowca UMCS dr Marek Kulik, a na 18. dr Wojciech Orłowski – obaj z Wydziału Prawa i Administracji. Łącznie wśród 50 najbardziej lubianych wykładowców jest aż 6 pracowników naukowych UMCS. To zdecydowanie najlepszy wynik wśród lubelskich uczelni.

Miały tam też miejsce przedsięwzięcia absolutnie autorskie. Myślę o kompleksowych projektach graficznych książeczek dla dzieci, takich jak *Historia zielonego wianka* do tekstu Stanisława Sępa Szarzyńskiego z 1955 r., ale również ekspresyjna oprawa własnego tomiku poezji pt. *Fresk Maryjny*.

Ważne miejsce w twórczości artysty zajmowały wątki religijne. To wynik nie tylko wielkiego zaangażowania w projekty architektoniczne kościołów na terenie Wielkiej Brytanii ani też wielu propozycji

Wielkanoc z Jerzym Faczyńskim

Kilka miesięcy temu opisałem w „Wiadomościach Uniwersyteckich” swoją przygodę z odkryciem nieznanego ogółowi Polaków emigracyjnego artysty¹. Czas, jaki upłynął od powstania tamtego tekstu wyraźnie wzbogacił moją wiedzę na temat jego twórczości. Pomijając zagadnienia fascynacji archeologią i starożytnym dziedzictwem kulturowym, które opisałem dla branżowego pisma „Archeologia Żywa”², poszukiwania jego ilustratorskich dokonań

okazały się dla mnie szczególnie owocne. Powoli wylania się katalog wydawców, z którymi współpracował J. Faczyński, wśród których jedno z ważniejszych miejsc zajmuje emigracyjna oficyna Katolickiego Ośrodka Wydawniczego „Veritas” z Londynu. Szczególnie aktywny okres współpracy z KOW przypadł na koniec lat czterdziestych i lata pięćdziesiąte ubiegłego wieku, kiedy to w stopkach wydawniczych często gościło nazwisko J. Faczyńskiego³.

1 A. Kokowski, *Odkopałem artystę!*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, Nr 5 (146), 2008 r., s. 27-28.
2 A. Kokowski, *Inspirująca starożytność*, „Archeologia Żywa”, Nr 2(41), 2009 r.
3 R. Moczkoan, *Kilka uwag na temat KOW Veritas*, [w:] E. Wałaszewski, R. Moczkoan (red.) *Katlicki Ośrodek Wydawniczy Veritas w Londynie. Nie zamknięty rozdział. Archiwum Emigracji XVI:2003*, Toruń-Londyn, s. 112.

Dla Ciebie Ojciec!

projektowania wystrojów świątyni. Zachwycające realizacje witraży, przypominające z jednej strony swoimi kompozycjami dzieła Stanisława Wyspiańskiego; odważną kolorystyką zaś obrazy Chagalla, to zupełnie odrębna dziedzina twórczości J. Facyńskiego. Są tutaj propozycje w duchu chrześcijańskiej tradycji – sceny biblijne, symbole religijne, ale również niezwy-

kle odważne propozycje wprowadzające elementy nowoczesne, nie tylko w sensie aranżacji, ale również filozofii postrzegania otaczającego świata. Niezrealizowany, przepiękny projekt witraża z nagą kobietą w centrum okna, jako symbolu niepokalanego poczęcia i narodzin jasności, jest tyle odważny, co szokujący każdego przeciętnego odbiorcę sztuki sakralnej.

Cierpię

Religia obecna jest też w twórczości czysto malarskiej. Na przykład w latach 40. powstał cykl „Starego Testamentu”, przygotowany najpewniej z myślą o wydaniu. Na kremowych kartonach namalował akwarelami w tonacjach sepii sceny biblijne o niezwykłej dynamice, tak jakby wycinał z kadru filmu poszczególne klatki, które za moment poruszy magiczna ręka i postacie zaczęły przemieszczać się po ekranie.

Każdemu ze swoich projektów Facyński poświęcał dziesiątki studiów, często dotyczących detali kompozycji, czy zgrania barw. Zanim decydował się na oddanie dzieła, zarzucał pracownię dziesiątkami kartek papieru i kartonów, niekiedy z bardzo osobistymi uwagami, odniesionymi do stanu własnego ducha, czy oceny własnych możliwości dla spełnienia oczekiwań odbiorcy.

Zbliża się Wielkanoc. To najważniejsze święto chrześcijan. To również najważniejszy z elementów twórczości Jerzego Facyńskiego. Wszechobecny w chrześcijaństwie wizerunek Ukrzyżowanego ma jednak w jego artystycznych wizjach jeden element, nieobecny z taką mocą i taką konsekwencją w żadnym innym dziele innego artysty. Cierpieniu Jezusa towarzyszą nieomal zawsze – a przeanalizowałem kilkadziesiąt jego prac – silne akcenty nadziei, w postaci

Zdjęcie z Krzyża

wszechobecnym, wyciągniętych nad Jego głowę troskliwych rąk Boga Ojca. Baczny obserwator warsztatu artysty odnosi nieodmiennie wrażenie istnienia zakonspirowanego, ale zniewalającego go strachu przed pokazaniem ludzkiego cierpienia Stwórcy, bez owej otoczki nadziei.

Wielkanoc, to przecież również, a może przede wszystkim, święta wielkiej radości. J. Facyński poddawał się jej z całą mocą. Kreślił rysunki obrzędów wielkanocnych. Wyraźnie zafascynowany był dekoracjami pisanek, które wplatał w wiele motywów dekorujących inne dzieła. W końcu, jako z natury bacznego, niezwykle krytycznego obserwatora, miał odwagę wyrażać coś, co nazwałbym „wielkanocna satyrą” na przerost laickiej formy nad religijną treścią. W swoich uszczypliwych rysunkach jest jak prorok wieszczący kiczowatą oprawę supermarketów, narzucających nam „globalną” wizję świętowania poprzez multiplikowanie nas poprzez konsumpcję z całej ich duchowości.

Przeczytałem kiedyś, że wielcy artyści to tacy, którzy „malowali” swoje listy. Jerzy Facyński do nich z całą pewnością należał. Z niezwykłą dbałością, w odniesieniu do wszystkich świąt – narodowych i religijnych, rzecz jasna również wielkanocnych, przygotowywał okolicznościowe pocztówki, którymi obdarowywał znajomych. To pozornie tylko trywialny, marginalny element z jego twórczości. Śledząc wszystko, co czynił na polu sztuki, z łatwością dostrzegamy, że marzyła mu się „powszechność” jego artystycznych pomysłów. Wyraźnie nie wystarczyły mu ilustracje w książkach i satyryczne, rysowane recenzje toczącego się życia publikowane w gazetach. Wymyślił sztukę powielania swoich prac na sposób, jaki podsunął mu wyuczony warsztat architekta. Kreślone na kalce technicznej kompozycje, z założenia „czarno-białe”, powielal w technice ozalidowej. Piętno indywidualności nadawał im poprzez rustykalne wprowadzenie delikatnego koloru – zdumiewająco proste i zdumiewająco piękne! Wesołych Świąt!

ANDRZEJ KOKOWSKI

Wystawa o wolności

Wolność jest tam, gdzie są wolni Ludzie... – to tytuł wystawy, jaką od poniedziałku 9 marca można oglądać w sali Muzeum UMCS (gmach Biblioteki Uniwersyteckiej) przy ul. Radziszewskiego 11. Fotografie przedstawiają m.in. strajki organizowane przez studentów lubelskich uczelni w marcu 1988 roku, w 20. rocznicę wydarzeń 1968 roku, a także pacyfikację manifestacji mieszkańców w maju 1988 roku przez służby porządkowe.

Otwarcia wystawy 9 marca o godz. 12.00 dokonał prorektor Ryszard Szczygieł. Ekspozycję można oglądać do końca marca, od poniedziałku do piątku, w godz. 8.00–19.30 w gmachu Muzeum UMCS.

Ekspozycja pod tytułem *Wolność jest tam, gdzie są wolni Ludzie. Studencki rok 1988 w Lublinie* została przygotowana przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięci Narodowej. Opiera się na dokumentacji fotograficznej z najważniejszych wydarzeń związanych z działalnością Niezależnego Zrzeszenia Studentów, jakie miały miejsce w Lublinie w 1988 r. Zdjęcia po raz pierwszy zostały pokazane w lipcu ubiegłego roku w siedzibie lubelskiego oddziału IPN.

Wystawa to doskonale świadectwo tamtych czasów. Pokazuje determinację studentów w walce o wolność. Zdjęcia, poza tym przesłaniem, pokazują też konkretnych ludzi, którzy w tamtych dniach, jako studenci uczestniczyli w protestach – wyjaśnia kurator wystawy mgr Dariusz Boruch.

JOANNA RESZKO-ZYGMUNT

Wizje rozwojowe Lublina. Lublin 2020

1 grudnia 2008 r. na Wydziale Politologii odbyła się debata o przyszłości Lublina. Celem debaty było nakreślenie pożądanych kierunków rozwoju naszego miasta w dłuższej perspektywie. Uczestnikami debaty byli przedstawiciele lubelskiego środowiska akademickiego i intelektualnego, a także władze miasta.

Spotkanie zostało podzielone na dwa panele. Pierwszy dotyczył gospodarki i przestrzeni, drugi kultury i nauki. Moderatorem pierwszego panelu był Maciej Bałtowski, a uczestnikami: Romuald Dylewski, Andrzej Miszczuk, Elżbieta Przesmycka, Bolesław Stelmach i Krzysztof Żuk. Uczestnicy panelu byli zgodni, że Lublin jest bardzo dużym ośrodkiem akademickim, którego potencjałem są studenci, należy tylko znaleźć przesłanki przestrzenne, aby młodzi ludzie zechcieli tu zostać. Bolesław Stelmach zechciał, że owocne będzie połączenie ambicji przestrzennych z ambicjami kulturalnymi, z potencjałem rozwojowym. Myśląc o rozwoju miasta, należy przede wszystkim skupić się na rozbudowie infrastruktury komunikacyjnej. Według B. Stelmacha istotne jest szybkie skomunikowanie Lublina z Warszawą, gdyż tylko sprawna komunikacja, zarówno ta w mieście, jak i ta łącząca Lublin ze stolicą Polski, pozwoli przyciągnąć na teren Lubelszczyzny inwestorów. Z kolei Elżbieta Przesmycka stwierdziła, że przestrzeń uniwersytecka w mieście rozproszona jest po całym obszarze, daje to możliwość rozwoju Lublina, ale warunkiem dobrego funkcjonowania „miasta uniwersyteckiego” jest jego powiązanie komunikacyjne oraz powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Kampusy studenckie powinny być połączone z centrum Lublina ścieżkami rowerowymi.

O tym jak bardzo ważna jest dostępność komunikacji mówił również Andrzej Miszczuk, stwierdzając, że jest to podstawowy problem dla miasta, który powinien być sprawą priorytetową dla władz Lublina. Nie mniej znaczące powinno być otwarcie Lublina na przestrzeń polską oraz na przestrzeń europejską. A. Miszczuk podkreślił, że pożądane jest także dąże-

nie do uatrakcyjnienia form spędzania wolnego czasu.

Z kolei Krzysztof Żuk podkreślił, że Lublin jest obszarem metropolitalnym, dużym ośrodkiem akademickim, atrakcyjnie zlokalizowanym i dlatego powinien stać się węzłem, w którym skupiają się podmioty rozwijające wiedzę oraz spotykają się różnorodne podmioty w skali regionalnej i globalnej. Warunkiem rozwoju Lublina jest rozwój lubelskiego ośrodka naukowego, ważna jest wielopłaszczyznowość współpracy nauki z gospodarką. Podkreślił, że celowe jest przyciąganie do Lublina inwestorów, naukowców, twórców, konieczna jest wymiana ludzi, którzy mają doświadczenie. Zgodził się z uczestnikami debaty, że niezbędna jest dostępność komunikacyjna, w tym dostępność lotniska, co da szansę na rozwój Lubelszczyzny.

W drugim panelu, zatytułowanym kultura i nauka, udział wzięli: Mirosław Haponiuk, Andrzej Kokowski, Tomasz Pietrasiewicz, Jan Pomorski, Włodzimierz Wysocki, Miłosz Zieliński, moderatorem panelu była Małgorzata Bielecka-Hołda. Stwierdzono m.in. że jedną z barier rozwoju Lublina jest partykularizm akademicki, miasto wiedzy nie zależy od ilości działających uniwersytetów, Lublinowi potrzebny jest jeden, wielki uniwersytet, który miałby szanse konkurować w Europie. W tej części debaty podkreślano starania Lublina o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016. Zgodzono się, iż oferta programowa w zakresie kultury powinna być atrakcyjna dla różnych grup społecznych i otwarta na dużą liczbę osób. Trzeba zarazić Lublinem innych, by chcieli tu zamieszkać i tworzyć. Dyskusja przedstawicieli instytucji kulturalnych działających w mieście koncentrowała się także wokół niewystarczających środków finansowych oraz

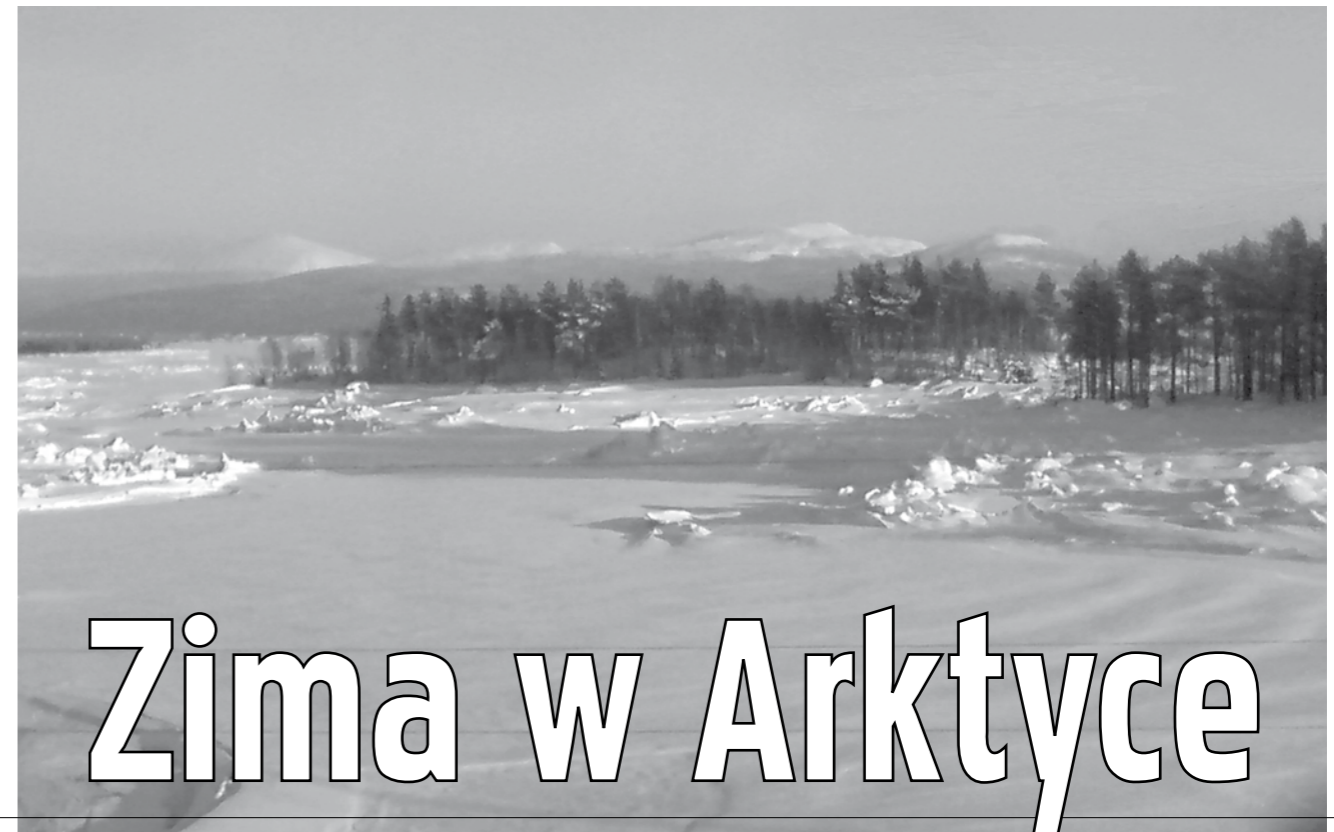
braku infrastruktury kulturalnej w mieście na odpowiednim poziomie.

Do propozycji, perspektyw i ograniczeń przedstawionych przez prelegentów odniósł się Prezydent Lublina Adam Wasilewski stwierdzając, że wszystkie wypowiedzi uczestników debaty na temat wizji miasta są bardzo słuszne, a pomysły trafne, ale równocześnie do ich realizacji niezbędne jest zapewnienie środków finansowych: *Te pomysły muszą przycinać do budżetu miasta – mówił A. Wasilewski – przy czym grzechem nie do wybaczenia byłoby, gdybyśmy nie wykorzystali w maksymalnym stopniu środków europejskich* – dodał. Prezydent zaapelował o zmianę myślenia o Lublinie. *Lublinianie powinni uwierzyć, że można zmienić nasze miasto, ale będzie to wymagało bardzo długiej pracy. Powinniśmy być dumni, że tu mieszkamy, naszym zadaniem jest przekonanie innych, że Lublin jest miastem ciekawym – zreasumował.*

Dyskusję podsumował i zamknął dr hab. Stanisław Michałowski, prof. nadzw., Prorok ds. Studenckich. *Powinniśmy się zastanowić, czy Lublin ma być metropolią, czy ośrodkiem na Wschodzie. Lublin jest stolicą województwa lubelskiego, ale co z tego wynika? – rozpoczął Profesor i stwierdził, że Lublin ma wiele atutów, jednym z nich jest społeczność akademicka, ale ocenia się, że w roku 2020 będzie o połowę mniej niż dzisiaj chętnych do studiowania. Obecnie Lublin jest ośrodkiem akademickim i to jest jego mocna strona, ale za chwilę może się okazać, że jest to zagrożenie dla miasta, dlatego należy zastanowić się, co warto zrobić dla studentów, co można zaoferować społeczności studenckiej. Kolejnym walorem Lublina jest kultura. Profesor Michałowski poparł starania miasta o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury stwierdzając, że jednocześnie należałoby zastanowić się nad tradycjami Lublina i Lubelszczyzny: *Powinniśmy myśleć co jest wspólne, co nas łączy, dzięki temu uda się nam wypracować dobrą wizję dla naszego miasta* – zakończył.*

W 2009 roku planowane jest opublikowanie książki zawierającej materiały z debaty.

MONIKA NOWAK
KATARZYNA KUĆ-CZAJKOWSKA

Zima w Arktyce

Zamarznięte Morze Białe

Na przełomie stycznia i lutego br. odbyłem wyjazd naukowy na Płw. Kolski. Tym razem już 11 raz, choć zimą po raz pierwszy. Odwiedzając ośrodki naukowe w celach badawczych, nie sposób było nie zauważyć pięknej scenarii zimowej, którą chciałbym opisać.

Półwysep Kolski znajduje się w specyficznym miejscu na Ziemi. Leży wprawdzie za kołem podbiegunowym północnym (północno-wschodnia część Skandynawii), ale przynajmniej od północy otrzymuje nieco ciepła od norweskiego prądu oceanicznego. W efekcie choć występują tam zimy noce polarne, a roślinność jest karłowata, to z drugiej strony zimy wcale nie są aż tak mroźne, jakby się można było spodziewać po szerokości geograficznej. Średnia temperatura stycznia wynosi -7 stopni Celsjusza. W trakcie mojego pobytu kilkakrotnie temperatura spadała do -30 stopni, najczęściej jednak było -10°, choć zdarzały się dni kiedy w Murmańsku było cieplej niż w tym samym czasie w Polsce (-3°, a słyszałem od Rosjan że tej zimy było tam nawet +3°). W porównaniu z Syberią temperatury te są o wiele przyjemniejsze do zaakceptowania przez przybysza z południa. Z kolei w zamian za ciepło na Płw. Kolskim występują stosunkowo obfite opady śniegu. Chodząc po chodnikach Murmańska (widziałem jak robotnicy usuwali ok 30-40 cm ubitego firnu, a zapytanie skutecznie maskowały nieużywane

samochody) podejrzewałem, że śniegu musiało tam napadać może nawet ponad metr. Inna sprawa, że pierwsze opady były już w październiku, a śnieg leży najczęściej aż do maja. Ta ilość opadów znacznie się zwiększa w górach. W Chibinach widziałem zasy porównywalne z jadącym autobusem, wyższe od człowieka, które przy drodze sprawiały wrażenie, iż jedzie się w tunelu otoczonym murem bieli z zaznaczonymi ciemnymi pasami wskazującymi kolejne opady. W maju natomiast, kiedy to wszystko zaczyna topnieć, ulice zamieniają się w strumienie i błoto, ponoć niekiedy trudne do przebycia.

Prócz śniegu ciekawym efektem są zamarznięte jeziora, na których urządziła się lokalne ścieżki „na skrót”. Za miastem obozują rybacy (w jednym przypadku obóz liczył ponad 20 namiotów!). Jedynie murmański fiord Morza Barentsa stanowi taflę wody, która rzeczywiście nie zamarza, dzięki prądowi norweskiemu, który je ogrzewa. Widoczne to już jest od miejscowości Kola ok 20 km przed Murmańskiem, gdzie mieszą się wody tej rzeki z morskimi. W efekcie w bardzo mroźne dni dochodzi do inte-

resującego zjawiska unoszenia się całych chmur pary bezpośrednio nad fiordem, przykrywającej taflę wody, gdy tymczasem ok 400 km na południe leżące koło Kandalakszy Morze Białe jest skute lodem, podobnie jak rzeka Newa w odległym o 1500 km na południe Sankt Petersburgu. Sprawia to wrażenie, jakby przyrodzie pomyliły się kierunki stron świata, gdyż jak widać w Murmańsku bywa cieplej niż w leżących na południe od niego obszarach.

Północne położenie Murmańska przyczynia się do jeszcze jednego zjawiska. Zimą trwają tam noce polarne, kiedy słońce w ogóle nie wstaje. Zjawisko to trwa ok. trzy tygodnie na przełomie grudnia i stycznia. Kiedy byłem tam, słońce wstawało o godzinie 10 i zachodziło o 14, ale dwa tygodnie później już wstawało o 9, a zachodziło o 15. Dzień istotnie wydłużył się przez te kilka dni i można by rzec, że każdego dnia „czuło” się te zmiany. Jest to efekt położenia Murmańska za kołem podbiegunowym oraz konsekwencji trwania nocy polarnej w tym rejonie. Z kolei pierwszego dnia wiosny na całym globie długość dnia wynosi 12 godzin (ściślej panuje równonoc wiosenna), wobec powyższego ruch pozorny tarczy słonecznej w Murmańsku istotnie

szybko się zmienia, bowiem „musi zdążyć” wydłużyć dzień od 0 do 12 godzin w czasie około dwu miesięcy. Tam faktycznie odczuwa się fakt nachylenia osi ziemi względem orbity bardzo dobitnie. Można uczyć się geografii, wychodząc codziennie z domu na ulicę!

Podczas mojego niedługiego pobytu przyroda zafundowała mi jeszcze jedno zjawisko: halo. Zjawisko to zdarza się również u nas, gdy na firmamencie nieba słońce lub księżyc świeci poprzez cienkie i rzadkie chmury lodowe, które rozpraszając światło powodują powstanie tzw. aureoli naokoło słońca lub księżycy. W efekcie obiekty te okrążone są pierścieniem tęczy (niekiedy podwójnej). W drodze z Murmańska w Chibiny przejeżdżałem przez strefę opadu śniegu (bardzo drobnego) i wyjeżdżając z tej strefy ku bezchmurnemu niebu naraz naokoło słońca, a właściwie od podstawy chmury ku ziemi, zobaczyłem dwie silnie świecące tęcze z kulminacją w części odpowiadającej położeniu

słońca (słońce świeci tam nisko, często „zaglądając” do nas spod podstawy chmur. Tęcze te były bardzo intensywne i jasne, co zapewne było interakcją takiego położenia słońca względem obserwatora. W każdym razie widok był bardzo ładny i bardzo się cieszę, że mogłem go uwiecznić.

Podsumowując chciałbym dodać, że przyroda dla człowieka z Południa wydaje się tam bardzo fascynująca również w zimowej aurze, podczas gdy u nas ostatnimi czasy brakowało tej prawdziwej zimy (gdy wyjeżdżałem z Lublina, nie było śniegu na ulicach). Jest to piękno północnych „białych” stref i przykład zmagania się człowieka w dużym mieście, gdzie pomimo mrozu, prace konserwatorskie i naprawcze wcale nie ustawały, podobnie jak ruch samochodów, trolejbusów itp.

**MIŁOSZ HUBER
ZAKŁAD GEOLOGII I OCHRONY
LITOSFERY, INSTYTUT NAUK O ZIEMI**

- W dniu 10 grudnia 2008 r. w siedzibie Związku odbyło się uroczyste spotkanie z pracownikami Uczelni – członkami ZNP, którzy w roku 2008 przeszli na emeryturę i rentę. W spotkaniu uczestniczyli Prorektorzy UMCS – **prof. dr hab. Ryszard Szczygieł** i **prof. Stanisław Michałowski**. Odchodzącym pracownikom władze podziękowały za wieloletnią pracę w Uczelni i działalność związkową. Podczas spotkania wręczono okolicznościowe dyplomy i upominki ufundowane przez Władze Uczelni i Związek Nauczycielstwa Polskiego przy UMCS.

- W dniu 7 lutego 2009 r. w lokalu „Stołówka S.C.” przy ul. Langiewicza w Lublinie odbyło się coroczne spotkanie Prezydium Zarządu Związku Nauczycielstwa Polskiego przy UMCS z emerytami i rencistami, członkami Sekcji Emerytów i Rencistów ZNP. W zebraniu wzięło udział ponad 200 osób. Prezes Związku, **dr Henryk Kowalski**, serdecznie powitał przybyłych gości. Zastępca Prezesa, **mgr Antoni Hoffman** złożył krótkie sprawozdanie z działalności za ostatni rok. Prezes Związku przedstawił propozycję imprez kulturalno-oświatowych na rok 2009. Przy kawie, herbacie i pączkach rozmawiano o sprawach związkowych i socjalnych. Spotkania takie służą podtrzymywaniu kontaktów towarzyskich wśród tej grupy naszych członków oraz odnawianiu więzów z Uczelnią. Pan **mgr Stanisław Leszczyński** zaprosił zebranych na koncert Zespołu Pieśni i Tańca UMCS (debiutanci) do Chatki Żaka w dniu 15 marca 2009 r. Na zakończenie spotkania wręczono upominki noworoczne, ufundowane z budżetu związkowego.

WYDZIAŁ MATEMATYKI, FIZYKI I INFORMATYKI

Wyjazdy

- W dniach od 2 do 14 lutego dwoje studentów fizyki **Agnieszka Chudoba** i **Dariusz Daniłko** uczestniczyło w międzynarodowej szkole fizyki teoretycznej *Supercomputing and Numerical Techniques In Astrophysics Fluid Flow Modelling* z cyklu Erasmus Intensive Program, organizowanej przez University of Évora w Portugalii.

Szkoła zgromadziła zarówno studentów, doktorantów, jak i doświadczonych astrofizyków z całego świata i stworzyła okazję do dyskusji na temat różnych sposobów modelowania plazmy astrofizycznej w symulacjach numerycznych. Uczestnicy mieli okazję wysłuchać wykładów na temat zastosowania metod numerycznych w hydrodynamice oraz magneto hydrodynamice, języków programowania, programowania równoległego. Oprócz zajęć teoretycznych codziennie odbywały się zajęcia praktyczne, podczas których uczestnicy uczyli się korzystać z nowo zdobytej wiedzy.

W organizację programu zaangażowały się takie uniwersytety i instytucje, jak University of Coimbra (Portugalia), Ruhr-Universität Bochum (Niemcy), University of Vienna (Austria), Ecole Normale Supérieure (Francja), Politechnic Inst. of Portalegre (Portugalia), CEA Saclay (Francja), University Complutense Madrid (Hiszpania) oraz Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu. Uczestnicy szkoły przybyli w liczbie prawie 40 osób z całego niemal świata: z Polski, Niemiec, Austrii, Włoch, Francji, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii, Meksyku, Kolumbii.

W wolnych chwilach uczestnicy mieli okazję przyrzeć się pięknej okolicy. Évora jest urokliwym miastem w środkowej Portugalii, którego historyczne centrum wpisano na Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości UNESCO. Położone na prawym brzegu rzeki Anas miasto istniało już w starożytności jako kolonia rzymska. Z czasów rzymskich w Évorze zachowała się świątynia Diany, będąca najlepiej zachowaną starożytną świątynią w Portugalii. Z czasów panowania Maurów w Évorze zachował się oryginalny układ uliczek z wybielanymi wapnem domami.

- 22 lutego grupa ośmiu studentów fizyki, specjalności Bezpieczeństwo jądrowe i ochrona radiologiczna wyjechała do Zjednoczonego Instytutu Badań Jądrowych w Dubnej k. Moskwy. Opiekunem grupy jest **dr hab. Bożena Jasińska**. W czasie tygodniowego pobytu w ZIBJ, z którym Instytut Fizyki utrzymuje stałą, wieloletnią współpracę naukową, studenci zapoznają się z urządzeniami fizyki jądrowej wysokich energii oraz z zastosowaniami metod fizyki jądrowej w różnych dziedzinach nauki i techniki. Pobyt w Dubnej stanowi część praktyki zawodowej przewidzianej programem studiów.

WYDZIAŁ CHEMII

Wyjazdy

- W dniach od 4 do 27 lutego 2009 r. **prof. dr hab. Stefan Sokółowski** z Zakładu Modelowania Procesów Fizykochemicznych przebywał w UNAM w Mexico City (Meksyk). Celem wyjazdu była współpraca naukowa z **Profesorem Orestem Pizio**.
- W dniach od 5 do 8 lutego 2009 r. **dr hab. Janusz Ryczkowski** **prof. nadzw. UMCS** z Zakładu Technologii Chemicznej uczestniczył w spotkaniu Eurobachelor i Eromaster Label Committee zorganizowanym w Salonikach w Grecji.
- W dniach od 9 lutego do 16 grudnia 2009 r. **dr Agata Bartyzel** z Zakładu Chemii Ogólnej i Koordynacyjnej przebywa na stażu naukowym w The Environmental Analytical Chemistry, School of Chemistry, University of the Witwatersrand w Republice Południowej Afryki.
- W dniach od 22 do 27 lutego 2009 r. **dr Dorota Kołodzyńska** z Zakładu Chemii Nieorganicznej uczestniczyła w konferencji naukowej na Ukrainie, zorganizowanej przez Uniwersytet w Kijowie 'UKMA'.

Konferencje

- W dniach od 28 lutego do 5 marca 2009 r. **dr hab. Ryszard M. Janiuk** z Zakładu Dydaktyki Chemii brał udział w międzynarodowej konferencji nt. edukacji przyrodniczej – projekt PARSEL. Na konferencji tej przedstawił komunikat: *Pre and in-service teachers' education promoting application of strategies enhancing pupils' interest during process of science learning*. Organizatorem był Freie Universität w Berlinie (Niemcy).

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI

Doktoraty

- W dniu 24 lutego 2009 r. odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Barbary Dudzik** pt. *Wzniesienie postępowania sądowego z urzędu w polskim procesie karnym*. **Promotor**: prof. dr hab. Edward Skrętowicz. **Recenzenci**: prof. dr hab. Zbigniew Kwiatkowski (Uniwersytet Opolski); dr hab. Katarzyna Dudka (UMCS).

Konferencje

- W dniach od 22 do 26 października 2008 r. w Jałcie na Ukrainie odbyła się konferencja, której tematem była ocena systemów sądownictwa administracyjnego i ich funkcjonowania w Polsce i na Ukrainie. W konferencji uczestniczył **prof. dr hab. Leszek Leszczyński**, który wygłosił referat *Interes społeczny a interes indywidualny w sądowej kontroli administracji w Polsce*.

- **Profosorowie: Anna Przyborowska-Klimczak, Andrzej Jakubecki i Leszek Leszczyński** uczestniczyli w dorocznej konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Wydziałów Prawa (European Law Faculties Association – ELFA), której członkiem jest Wydział Prawa i Administracji UMCS, a która odbywała się we Freiburgu (Szwajcaria) w dniach od 11–15 lutego 2009 r. Głównym tematem konferencji były studia III stopnia prowadzone w zakresie prawa. Dyskusję prowadzono w ramach sesji plenarnej i w kilku grupach tematycznych, natomiast w ostatnim dniu konferencji odbyło się Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia, na którym przyjęto sprawozdanie Zarządu za rok 2008, plan działania na rok 2009 oraz dokonano wyboru nowych władz Stowarzyszenia.

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Nominacje i wyróżnienia

- **17 lutego 2009 roku** w Ambasadzie Ukrainy w Warszawie na ul. Szucha ambasador **Oleksandr Mocyk** wręczył medale państwowe przyznane przez prezydenta Ukrainy Wiktora Juszczenkę o nazwie „Za Zasługi” (Za zasługi) osobom zasłużonym na polu pojednania polsko-ukraińskiego, popularyzacji kultury, literatury oraz związków kulturowych polsko-ukraińskich. Otrzymali je między innymi **profesorowie Michał Lesiów, Florian Nieuważny** oraz **dr Tadeusz Karabowicz**.
- **Dr Jarosław Krajka** z Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki UMCS został członkiem rady wydawniczej czasopisma naukowego GEMA Journal of Online Studies, wydawanego przez Universiti Kebangsaan Malaysia (Malezja), na kolejną kadencję w latach 2009–2011.

Doktoraty

- **4 lutego 2009 r.**, odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej – **mgr Doroty Elsheikh**. **Temat:** *Mikrotoponimia powiatu chełmskiego*. **Promotor:** dr hab., Feliks Czyżewski prof. nadzw. **Recenzenci:** prof. dr hab. Leonarda Dacewicz (UB); prof. dr hab. Adam Gala (UŁ).
- **24 lutego** odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Sylwii Kucharuk**, pracownika Zakładu Teatru i Dramatu Krajów Romańskich Instytutu Filologii Romańskiej UMCS, pt. *Struktury tematyczne w teatrze Pirandella i Szaniawskiego. Studium porównawcze*. **Promotor:** prof. dr hab. Halina Sawicka. **Recenzenci:** prof. dr hab. Wojciech Kaczmarek (Katolicki Uniwersytet Lubelski); dr hab. Cezary Bronowski prof. UMK.
- W dniu **4 marca 2009 roku** odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej **mgr Natalii Rusetskey**: *Poezja Franciszki Urszuli Radziwiłłowej w kontekście literatury Białorusi XVIII wieku*. **Promotor:** dr hab. Witold Kowalczyk prof. nadzw. **Recenzenci:** prof.

Halina Twaranowicz (Uniwersytet w Białymstoku); prof. Jan Orłowski.

Wizyty

- W dniu 13 lutego 2009 roku w Instytucie Filologii Słowiańskiej gościł **Vladimir V. Kochin**, przedstawiciel Fundacji „Russkij Mir” w Moskwie oraz **dr hab. Ludmila Szypielewicz** z Uniwersytetu Warszawskiego w sprawie powołania w Lublinie Centrum Języka Rosyjskiego. W spotkaniu uczestniczyli dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej **F. Czyżewski** i pracownicy Instytutu **dr hab. Joanna Tarkowska, dr Ewa Bialek, dr Halina Rycyk-Sztajdel**. Szczegółowe zasady funkcjonowania Centrum omówione zostały w dniu 20 lutego na spotkaniu z dziekanem Wydziału prof. Henrykiem Gmitemkiem.
- Z inicjatywy **dr Konrada Klimkowskiego** z Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki UMCS, dnia 17 lutego 2009 r. odbyło się spotkanie z panią **Anną Czajkowską-Błaziak**, tłumaczką konferencyjną akredytowaną przy Unii Europejskiej i członkinią Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich. Celem spotkania było przekonanie studentów, przyszłych tłumaczy, do zaangażowania się w członkostwo w STP jako grupy, która umożliwi młodym i doświadczonym tłumaczom wymianę doświadczeń, dzielenie się wiedzą i wspólne budowanie ścieżki kariery w oparciu o najlepsze praktyki. Stowarzyszenie stawia sobie także za zadanie reprezentowanie tłumaczy jako grupy zawodowej, wypracowywanie kodeksu etycznego i biznesowego tłumaczy, promowanie prestiżu pracy tłumacza oraz godziwego wynagrodzenia. Członkostwo w STP wymaga potwierzonego doświadczenia zawodowego, dlatego aby ułatwić dostęp do Stowarzyszenia młodym tłumaczom, STP powołało do istnienia Klub Młodego Tłumacza. Organizuje ono comiesięczne spotkania swoich członków, na które zapraszani są najlepsi w Polsce fachowcy tłumacze. Dzięki członkostwu w KMT młodzi tłumacze mają też dostęp do szkoleń specjalistycznych w wielu dziedzinach tłumaczenia i przekładu.
- 20 lutego w auli Wydziału Humanistycznego odbyło się spotkanie z p. **Mirą Ledowską**, lektorką w Instytucie Polskim w Tel Awiwie, ocalałą z Holocaustu. Organizatorem spotkania był Zakład Kultury i Historii Żydów Instytutu Kulturoznawstwa oraz Stowarzyszenie „Studnia Pamięci”.
- 4 marca w Sali Rady Wydziału Humanistycznego odbył się wykład **prof. Tomasza Schramma**, znakomitego historyka, Konsula Honorowego Republiki Francuskiej. Prof. dr hab. Tomasz Schramm z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu zaproszony przez Instytut Historii, Zakład Historii Powszechnej XIX w., wygłosił wykład pt. *Tożsamość Europy a chrześcijaństwo*.

Wyjazdy

- **Mgr Izabela Anna Szantyka**, asystent w Instytucie Filologii Romańskiej UMCS odbyła trzymiesięczny staż naukowy (1.X.2008 – 1.I.2009) jako stypendyst-

ka włoskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w rzymskim ośrodku naukowym Università degli Studi Roma Tre. Opiekunami stażu mgr Szantyki byli **prof. Maurizio Dardano** (Dipartimento di Italianistica) i **prof. Edoardo Lombardi Vallauri** (Dipartimento di Linguistica). Celem stażu było zgromadzenie niedostępnych w Polsce oraz niezbędnych do redakcji rozprawy doktorskiej (*Il funzionamento dei pronomi dimostrativi in italiano e in francese*) i realizacji pobocznych tematów badawczych (*i verbi deittici di movimento, il fenomeno della dislocazione*) odniesień bibliograficznych, jak również konsultacja z profesorami włoskimi dotychczasowych rezultatów własnych badań naukowych z zakresu językoznawstwa romańskiego (ze szczególnym uwzględnieniem językoznawstwa włoskiego) oraz zaplanowanie sposobu realizacji pobocznych i potencjalnych tematów badawczych.

- W styczniu 2009 **dr Andrzej Antoszek**, pracownik Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki UMCS, odbył staż tłumaczeniowy w European Captioning Institute w Londynie, w firmie zajmującej się tłumaczeniem filmów. Celem pobytu w ECI było zapoznanie się z najnowszymi trendami i technikami związanymi z tłumaczeniem filmowym, w tym z audiodeskrypcją (opisem dźwiękowym filmów dla osób niewidomych lub niedowidzących), napisami dla osób niesłyszących lub niedosłyszących oraz technologią Blu-ray i jej wykorzystaniem do różnych form tłumaczeń filmowych. Staż łączył się również z szeregiem zajęć praktycznych, w tym przygotowaniem zasad tłumaczeń dla tłumaczy polskich pracujących dla ECI, konwertowaniem cyfrowych taśm otrzymanych od producentów na potrzeby osób pracujących nad filmami w różnych krajach, czy przygotowaniem specjalnych plików, z którymi pracują tłumacze nie mający dostępu do bardzo zaawansowanego oprogramowania wykorzystywanego przez firmę na miejscu w Londynie.
- Na przełomie stycznia i lutego 2009 **mgr Małgorzata Paprota**, pracownik Zakładu Lingwistyki Stosowanej Instytutu Germanistyki UMCS, odwiedziła Uniwersytety w Jaen i Kordowie w ramach programu Leonardo da Vinci – Lifelong Learning. Celem pobytu była wymiana doświadczeń w zakresie nauczania translacji i rozumienia tekstów specjalistycznych.
- **Dr Ireneusz Łuć** (Zakład Historii Starożytnej Instytutu Historii) w dniach od 30 stycznia do 25 lutego 2009 r. przebywał na stażu w Roemisch-Germanische Kommission we Frankfurcie nad Menem.

Konferencje

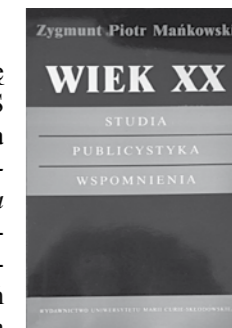
- 28 stycznia 2009 **dr hab. Jan Adamowski** **prof. nadzw.** i **dr Marta Wójcicka** (Instytut Kulturoznawstwa) na zebraniu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego wygłosili referat pt.: *Polskie kolędy aktualizowane*.
- **dr hab. Janusz Wrona** **prof. nadzw.** (Zakład Historii Społecznej XX wieku Instytutu Historii) 6.02.2009 r. uczestniczył w debacie historyków nt. *Rok 1989 – narodziny wolności* zorganizowanej przez Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego.
- W dniach od 10 do 12 lutego 2009 r. w Igołomii pod Krakowem odbyło się kolejne seminarium **profesora Jana**

Machnika, dotyczące zagadnień neolitu oraz wczesnej epoki brązu, zorganizowane przez Instytut Archeologii i Etnologii PAN Oddział w Krakowie, w którym uczestniczył **dr hab. Jerzy Libera** z Instytutu Archeologii, prezentując wystąpienie *Materiały krzemienne i ze skał pozakrzemianowych z badań kopców kultury ceramiki sznurowej na Grzędzie Sokalskiej*.

- W dniach od 19 do 20 stycznia 2009 **dr Anna Zalewska** z Instytutu Archeologii przedstawiła referat *Rzecz w perspektywie hermeneutyki materialnej* na konferencji zorganizowanej przez Instytut Historii UAM w Poznaniu *Interdyscyplinarne oblicza przeszłości. Pamięci Jerzego Topolskiego*.
- W ramach istniejącej umowy o współpracy naukowej między Zakładem Filologii Ukraińskiej Instytutu Filologii Słowiańskiej UMCS a Katedrą Dialektologii Polskiej Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się w dniu 24 lutego br. w Łódzkim Towarzystwie Naukowym sesja poświęcona problematyce języków słowiańskich poza granicami państwowymi. Udział wzięli w niej m.in. **prof. Lubow Frolyak, prof. Feliks Czyżewski, dr Marek Olejnik, mgr Alina Burysh**.
- 25 lutego 2009 Zakład Teorii Kultury i Metodologii Nauk o Kulturze Instytutu Kulturoznawstwa UMCS oraz Wortal „Wiedza i Edukacja” Projekt UMCS w SL zorganizowali Panel dyskusyjny w świecie Second Life pt. *Po co nam Uniwersytety? Czyli w stronę Nauki i Edukacji 2.0*. Panel poświęcony był nauce i edukacji, które zrodziły się jako efekt nowoczesnych technologii: informatyczno-telekomunikacyjnych i stanowią coraz poważniejszą alternatywę dla tradycyjnej instytucjonalnej oświaty i praktyki naukowej. Debata skoncentrowana była wokół kwestii koniecznych zmian, jakie muszą nastąpić, aby dotychczasowa nauka i edukacja (zwłaszcza wyższa) mogły sprostać wyzwaniom rodzącego się społeczeństwa informacyjnego i usieciowanej gospodarki informacyjnej.

Publikacje

- Pod koniec 2008 r. ukazała się nakładem wydawnictwa UMCS książka **profesora Zygmunta Mańkowskiego** pt. *Wiek XX. Studia, publicystyka, wspomnienia* (ss. 477). Praca zawiera 55 tekstów – artykuły naukowe, publicystykę i fragmenty wspomnień autora. Większość z nich ukazała się na łamach czasopism naukowych i prasy codziennej, 9. tekstów wcześniej nie publikowano. Tematyka pracy koncentruje się przede wszystkim na ogólnej charakterystyce epoki, okupacji niemieckiej na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej, zagładzie ludności żydowskiej i różnych aspektach dziejów polskiego ruchu oporu.
- 20 lutego 2009 w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie odbyła się uroczysta promocja książki przygotowanej wspólnie przez Instytut Archeologii UMCS, Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie oraz Stowarzyszenie Naukowe Archeologów Polskich Oddział w Warszawie *Krzemień czekoladowy w pra-*

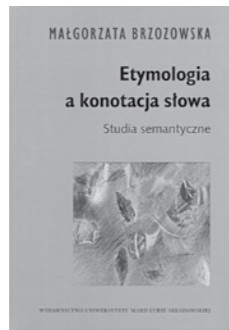

dziejach, pod redakcją **W. Borkowskiego, J. Libery, B. Salacińskiego, S. Salacińskiego**, wydanej jako tom 7 serii *Studia nad Gospodarką Surowcami Krzemionymi w Pradziejach*.

- W lutym ukazały się drukiem *Studia nad ziemiaństwem w XIX i XX w.*, pod red. **Albina Kopruckowiaka i Zofii Gołębiowskiej**, Lublin 2008 (wyd. 2009, wyd. Lubelskie Towarzystwo Naukowe, ss. 375). Jest to kolejny (trzeci) tom studiów, kontynuacja wcześniejszych zbiorów na temat dziejów ziemiaństwa polskiego, które ukazały się w 2002 i 2005 r. pod redakcją **Albina Kopruckowiaka**. Tom obecny zawiera artykuły autorstwa pracowników Zakładu Historii Polski XIX w. oraz uczestników seminarium doktorskiego redaktora i zaproszonych gości spoza naszego Uniwersytetu. Zawartość treściowa skupia się wokół tematyki społeczno-gospodarczej oraz kulturalnej.

- W lutym ukazała się książka **Małgorzaty Brzozowskiej**, *Etymologia a konotacja słowa. Studia semantyczne* (Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin 2009). Celem pracy jest wykazanie, że etymologia znajduje swoje odbicie i przedłużenie w konotacji słowa i że dzieje się to na kilku poziomach języka: na poziomie derywatów o przejrzystej budowie słowotwórczej – na pograniczu etymologii i słowotwórstwa, na poziomie tzw. wyrazów niemotywowanych, w końcu na poziomie nazw własnych. Praca mieści się w nurcie kognitywistycznego modelu opisu języka.
- W lutym 2009 roku ukazał się 15 już numer najstarszego czasopisma naukowego (recenzowanego) w polskim Internecie „Kultura i Historia”. Czasopismo jest półrocznikiem ukazującym się regularnie od roku 2001, redagowanym przez Zakład Teorii Kultury i Metodologii Nauk o Kulturze Instytutu Kulturoznawstwa UMCS. Najnowszy numer czasopisma można znaleźć pod adresem Internetowym. <http://www.kulturaihistoria.umcs.lublin.pl/kultura-i-historia-nr-152009>.

Inne

- W dniu 26 stycznia odbyło się spotkanie Dyrekcji Instytutu Filologii Słowiańskiej z Metropolią Diecezji Lubelsko-Chełmskiej **arcybiskupem Ablem** w sprawie objęcia przez niego patronatem konferencji *Cmentarze jako znak kultury pogranicza*.
- Granty zespołowe Prorektora ds. Badań Naukowych i Współpracy Międzynarodowej UMCS na rok 2009 w Instytucie Historii otrzymali: **dr hab. R. Litwiński**, *Dziennik generała brygady Kordiana Józefa Zamorskiego (1930-1939)* oraz **dr M. Korzeniowski**, *Polacy i Rosjanie wobec idei dobroczynności w latach 1864-1918*.
- W dniu 29 stycznia br. Rada Miejska we Włodawie

na wniosek środowiska językoznawczego UMCS, KUL i AUM przyjęła uchwałę o nadaniu rondu imienia **Profesora Władysława Kuraszkiwicza**. Prof. Władysław Kuraszkiwicz, wybitny sławista, urodził się we Włodawie 22 II 1905, zm. 10 III 1997 w Poznaniu. Uroczystości zaplanowano na 18-19 czerwca br. we Włodawie.

- W dniach od 17 do 19 lutego 2009 r. w Masłomęczu odbyły się warsztaty z zakresu wyrobu ozdób gocich oraz tkactwa poprowadzone przez **mgr Ewelinę Kokowską** z Biblioteki Instytutu Archeologii UMCS. W zajęciach uczestniczyli mieszkańcy Masłomęcza i okolic. Szkolenie przygotowano w ramach projektu *Życie w krainie Gotów – promocja i odtwarzanie dziedzictwa kulturowego wsi Masłomęcz*, realizowanego przez Stowarzyszenie Hrubieszowsko-Mireckie „Lepsze Jutro” Lokalna Grupa Działania, finansowanego z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich FIO 2008.
- W dniu 26 lutego br. odbył się Turniej Wojewódzki IV Ogólnopolskiego Konkursu Recytatorskiego Poezji i Prozy Ukraińskiej, organizowanego przez Centrum Kultury w Lublinie oraz Wojewódzki Ośrodek Kultury w Lublinie we współpracy z Zakładem Filologii Ukraińskiej UMCS, Europejskim Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów oraz Towarzystwem Ukraińskim, pod honorowym patronatem Konsula Generalnego Ukrainy w Lublinie i Prezydenta Miasta Lublina. Jury wysłuchało 34 prezentacji poezji oraz 8 wykonawców śpiewających poezję ukraińską. Nagrodzono, a zarazem zakwalifikowano do finału 8 osób i wyróżniono 9.

WYDZIAŁ EKONOMICZNY

Nominacje i wyróżnienia

- W dniu **19 lutego 2009 r.** Prorektor prof. dr hab. Ryszard Szczygiel wręczył **prof. dr. hab. Czesławowi Skowronkowi** Medal *Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej*. Wyróżnienie zostało przyznane za wieloletnią owocną pracę na rzecz Uniwersytetu, a także za wybitne osiągnięcia na polu nauki, organizacji procesu dydaktycznego oraz kształcenia młodej kadry naukowej. Uroczyste-

mu aktowi towarzyszyły gratulacje, podziękowania oraz wzruszające wspomnienia z okresu blisko 20-letniej pracy Pana Profesora na Wydziale Ekonomicznym.

Profesura

- Dr hab. Bogumiła Mucha-Leszko prof. nadzw.**, kierownik Zakładu Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej, na mocy postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 11 lutego 2009 r. otrzymała tytuł profesora nauk ekonomicznych. Uroczyste wręczenie nominacji w Pałacu Prezydenckim odbyło się 26 lutego br.

Doktoraty

- 19 lutego 2009 r.** odbyła publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Marty Talan**, słuchaczki niestacjonarnych studiów doktoranckich, rekrutującej się z Europejskiego Kolegium Polskich i Ukraińskich Uniwersytetów, pt. *Funkcjonowanie i rozwój procesów logistycznych polskich i ukraińskich przedsiębiorstw handlowych. Analiza porównawcza*. **Promotor:** prof. dr hab. Czesław Skowronek. **Recenzenci:** prof. dr hab. Genowefa Sobczyk (UMCS); dr hab. Jacek Szoltysek prof. nadzw. (Akademia Ekonomiczna w Katowicach). Obrona zakończyła się nadaniem doktorantce stopnia doktora nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii.

Publikacje

- Nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ukazała się monografia **dr. Pawła Pasierbiaka** pt. *Miejsce Unii Europejskiej w zagranicznej ekspansji gospodarczej Japonii*. Wydawnictwo to jest kolejną publikacją w europejskiej serii wydawniczej Zakładu Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej. Przedmiotem Biuletynu Europejskiego 2008 są stosunki gospodarcze Japonii z krajami Unii Europejskiej. Autorem monografii podjął się w swojej pracy trudnego zadania polegającego na wyjaśnieniu przyczyn słabszej aktywności przedsiębiorstw japońskich na rynkach krajów Unii Europejskiej. Długookresowa analiza rozwoju handlu zagranicznego i zagranicznych inwestycji bezpośrednich Japonii, obejmująca ponad 50 lat, pozwoliła autorowi określić najważniejsze czynniki, które sprzyjają koncentracji działalności na wybranych rynkach, zmniejszyły jednocześnie zainteresowanie innymi rynkami, w tym Unii Europejskiej.

WYDZIAŁ FILOZOFII I SOCJOLOGII

Konferencje

- W dniach od 25 do 26 lutego 2009 na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odbyła się V Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. *Mistyka jako stan świadomości i typ doświadczenia religijnego jednostki*, w której uczestniczyli **dr hab. Małgorzata Kowalewska** (Zakład Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej) oraz **mgr Krystian Rachwał**, słuchacz stacjonarnych studiów doktoranc-

kich. Dr hab. M. Kowalewska przedstawiła referat *Doświadczenie mistyczne Małgorzaty Porete na podstawie jej dzieła „Speculum simplicium animarum”*, mgr K. Rachwał wygłosił referat pt. *Wątki mistyczne w rosyjskiej filozofii religijnej*.

WYDZIAŁ POLITOLOGII

Doktoraty

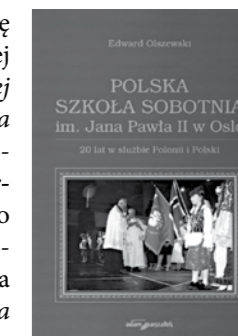
- 27 lutego br.** odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej **mgr Małgorzaty Niewiadomskiej-Cudak** pt. *Wybory samorządowe w Łodzi w latach 1990-2006*. **Promotor:** prof. dr hab. Marek Żmigrodzki (UMCS). **Recenzenci:** dr hab. Tadeusz Wallas (Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu); dr hab. Bożena Dziemi-dok-Olszewska (UMCS).

Konferencje

- W dniach od 15 do 18 lutego 2009 roku, **dr Bartosz Bojarczyk** przebywał w Nowym Jorku na 50 corocznej konwencji International Studies Association. Na konferencji wygłosił referat pt. *Iran between the East and West – Economical approach*.
- Zakład Stosunków Międzynarodowych Wydziału Politologii UMCS oraz Instytut Europy Środkowo-Wschodniej zapraszają do udziału w konferencji naukowej pt. Geostrategia regionu czarnomorsko-kaspjskiego. Konferencja odbędzie się 30 marca 2009 roku na Wydziale Politologii w godzinach od 10 do 18. Serdecznie zapraszamy.**

Publikacje

- Dnia 31 maja 2008 r. odbyła się uroczystość 20-lecia zasłużonej dla Polonii norweskiej *Polskiej Szkoły Sobotniej im. Jana Pawła II w Oslo*. Uczestniczącego w jubileuszu **prof. dra hab. Edwarda Olszewskiego** poproszono o opracowanie dziejów Szkoły. Bogato ilustrowana książka *Polska Szkoła Sobotnia im. Jana Pawła II w Oslo. 20 lat w służbie Polonii i Polski* ukazała się pod koniec 2008 r. nakładem Wydawnictwa Adam Marszałek w Toruniu. 7 lutego 2009 r. odbyła się w Oslo uroczysta promocja książki z udziałem autora – prof. E. Olszewskiego, grona pedagogicznego PSS, młodzieży szkolnej, rodziców. Publikacja wzbudziła żywe zainteresowanie uczestników. W promocji uczestniczył **Wojciech L. Kolańczyk** – Ambasador RP w Norwegii z małżonką i **Marek Pędzich** – Konsul RP w Oslo. Podczas uroczystości Ambasador RP wręczył *Medal Komisji Edukacji Narodowej* współtwórcy Szkoły i jej wieloletniemu kierownikowi **Romualdowi Iwanowowi**. W promocji uczestniczyła też redaktor Wydawnictwa Adam Marszałek, **Justyna Brylewska**. Prof. E. Olszewski kończy pisanie monografii *Polacy w Norwegii*.

Galeria „Pryzmat”

WYDZIAŁ ARTYSTYCZNY

Wystawy

- *Posadzki z Drohobycza* to tytuł wystawy malarstwa **dr. hab. Mariusza Drzewińskiego**, zorganizowanej w lutym w Galerii Sztuki Współczesnej w Przemyślu. Inspiracją dla zaprezentowanych tam obrazów była wizyta artysty w mieście Brunona Schulza oraz zachwyty płynący z obejrzenia w tamtejszych kamienicach i willach kunsztownych, mozaikowych posadzek.

Mariusz Drzewiński od 2000 r. jest kierownikiem Pracowni Rysunku w Zakładzie Malarstwa i Rysunku II kierowanym przez **prof. Jacka Wojciechowskiego**, a od niedawna prodziekanem ds. studenckich WA. Drzewiński urodził się w roku 1959 w Lublinie. W latach 1979–1983 studiował w Instytucie Wychowania Artystycznego Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W Pracowni Malarstwa **prof. Mieczysława Hermana** w 1984 roku zrealizował swój dyplom artystyczny. Od roku 1983 jest zatrudniony na Wydziale Artystycznym Instytutu Sztuk Pięknych UMCS w Lublinie. Prowadzi zajęcia z rysunku i malarstwa na studiach stacjonarnych i zaocznych. Kwalifikacje I stopnia uzyskał w roku 1993 na Wydziale Malarstwa i Grafiki Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku. W roku 2004 uzyskał stopień doktora habilitowanego sztuk plastycznych w zakresie malarstwa na Wydziale Malarstwa i Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Recenzentami habilitacji byli: artysta malarz **prof. Kiejstut Bereźnicki** ASP w Gdańsku, artysta malarz **prof. Bogdan Wojtasiak** ASP w Poznaniu oraz artysta malarz **prof. Jacek Wojciechowski** z Wydzia-

łu Artystycznego UMCS w Lublinie. W pracy artystycznej skupia się na działalności w zakresie malarstwa i rysunku. Prezentował swoje prace na 17 wystawach indywidualnych oraz w 50 wystawach i konkursach w kraju i za granicą.

- Od 18 lutego do 3 marca w krakowskiej Galerii „Pryzmat” prezentowali swoje prace artyści z WA – rzeźbiarz **dr Wojciech Mendzelewski** oraz grafik **dr hab. Krzysztof Szymanowicz**. Obaj są absolwentami Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS, a obecnie pracownikami WA. Pierwszy z wymienionych jest adiunktem w Zakładzie Rzeźby Monumentalnej, drugi – adiunktem w Zakładzie Grafiki Warsztatowej I. Na krakowskiej wystawie artyści z WA zaprezentowali swoje prace pod wspólnym tytułem *Pamiętki*. Zrobili to, bowiem dla każdego z nich inspiracją dla stworzenia swych prac była pamięć. Pamięć, która – co podkreślają – [...] *objawia się jako całkowity, integralny element doświadczenia artystycznego*. Szymanowicz nazywa swój ostatni cykl grafik *Pamiętkami*, powtarzając za tekstem **Douwe Draaisma**: [...] *pamięć autobiograficz-*

na jest jednocześnie naszym pamiętnikiem. Grafika – wyjaśnia Szymanowicz – pozwala mi przenieść ślad pamięci na ślad dłuta w matrycy. Przenosząc na matrycę ślad, który staje się znakiem, opisuję ważne dla mnie wydarzenia. Mendzelewski tworząc własne rzeźbiarskie obiekty, również korzysta z zachowanych w pamięci śladów, poddając je analizie i transformacji, aby przy ich pomocy wyrazić nowe treści.

- Wernisażem ręcznych modeli fotografa **Marcina Sudzińskiego**, absolwenta UMCS, zainaugurowała 26 lutego swą działalność nowa miejska, samorządowa galeria sztuki Ośrodka Międzykulturowych Inicjatyw Twórczych „Rozdroża” (ul. Krakowskie Przedmieście 39). Miał w niej swój udział również pracownik WA, **Robert Kuśmirowski**, prezentując instalację artystyczną – improwizację portierni z lat 60. XX wieku – i wcielając się w jej pracownika.

Galeria ZPAP „Pod Podłogą”

- Dnia 4 marca, w Kolegium Sztuk Pięknych UMCS w Kazimierzu Dolnym odbył się finał wystawy współczesnej grafiki i fotografii australijskiej. Zorganizowało ją Koło Naukowe Nowych Mediów WA. Głównym celem wystawy, zatytułowanej *Sharing.../Współ...* było zaprezentowanie prac wykładowców, studentów oraz najwybitniejszych absolwentów Queensland College of Art w Brisbane. Warto nadmienić, iż uczelnia ta, założona w 1881 roku, jest najstarszą australijską szkołą sztuk pięknych. Dziś uczęszczają do niej studenci pochodzący z 36 krajów. Wystawa *Sharing...* była niezwykle interesująca ze względu na różnorodność składających się na nią prac, zarówno w warstwie tematycznej, jak i użytych technik – od fotografii, poprzez tradycyjne i eksperymentalne techniki graficzne, aż po przestrzenne instalacje drukarskie. Na szczególną uwagę zasługiwały dzieła Australijczyków polskiego pochodzenia – grafiki wyjątkowo oryginalne i nowatorskie, wykonane w trudnej i niespotykanej technice biochromu, autorstwa **Renaty Budziak** i przestrzenne instalacje drukarskie **Tadeusza Jacka Rybińskiego**. Kazimierski finał uświetniła swą obecnością Pani Ambasador Australii **Ruth Pearce**. Po uroczystym otwarciu prezentacji oraz spotkaniu Pani Ambasador ze studentami Kolegium Sztuk Pięknych, w kazimierskiej farze odbył się koncert muzyki organowej w wykonaniu **prof. Gabrieli Klauzy** z Instytutu Muzyki Wydziału Artystycznego. Dla tych, którzy nie mogli dojechać do Kazimierza przeznaczona była druga odsłona wystawy *Sharing...* – w ACK „Chatka Żaka” – zainaugurowana wernisażem 6 marca. Komisarzem obu wystaw był **prof. sztuk plast. Grzegorz Mazurek** z WA UMCS, a kuratorami **mgr Joanna Polak** (ze strony WA) oraz **Tadeusz Jacek Rybiński** (reprezentujący Queensland College of Art).

W uroczystości w Kazimierzu uczestniczyli **Genowefa Tokarska** (Wojewoda Lubelski), **Prof. dr hab. Stanisław Chibowski** (Prorektor ds. Kształcenia), **prof. Urszula Bobryk** (Dziekan Wydziału Artystycz-

nego UMCS), **prof. Grzegorz Dobiesław Mazurek** (Kierownik Zakładu Sztuki Mediów Cyfrowych WA UMCS)

- W Galerii ZPAP „Pod Podłogą” w Lublinie pokazał swoje rzeźby **Zbigniew Stanuch**, asystent z Zakładu Rzeźby kierowanej przez **prof. Adama Myjaka**. Artysta (rocznik 1967) jest absolwentem Instytutu Wychowania Artystycznego UMCS. Dyplom uzyskał w 1994 r. w pracowni rzeźby **prof. Sławomira Mielezki**. Od ukończenia studiów zajmuje się rzeźbą kameralną i monumentalną. Prace swoje pokazywał na wystawach indywidualnych i zbiorowych. Jest laureatem I nagrody w Ogólnopolskim Konkursie na Rzeźbę o tematyce muzycznej. Jego pomnik poświęcony *Matkom Sybiraczkom*, a także rzeźbiarskie kompozycje z cyklu *Ptaki* można oglądać w parku w Świdniku. Wykonaną przez niego statuetkę jubileuszu powstania *Wioski dziecięcej SOS* w Biłgoraju wręczono Papieżowi Janowi Pawłowi II.

Akademickie Mistrzostwa Województwa Lubelskiego 2008/2009 w ergometrze wioślarskim

Zwycięstwo zawodniczek UMCS! Męska reprezentacja na trzecim miejscu

W dniu 07.03.2009 r. (sobota) w hali Politechniki Lubelskiej odbyły się zawody II rundy Akademickich Mistrzostw Województwa Lubelskiego 2008/2009 w ergometrze wioślarskim kobiet i mężczyzn. Organizatorem tych zawodów był AZS Politechniki Lubelskiej, który jak to miało miejsce w I rundzie, zastosował elektroniczny pomiar połączony z multimedialną prezentacją rywalizacji. Zawody to nie tylko rywalizacja uczelni z naszego regionu, to także okazja do sprawdzenia formy przed kwietniowymi Akademickimi Mistrzostwami Polski, które odbędą się w Warszawie.

Rywalizacja sportowa w II rundzie zawodów stała na wysokim poziomie. Reprezentacja żeńska UMCS miała za zadanie obronić pierwsze miejsce, które wywalczyła podczas rundy jesiennej. Wtedy z dużą przewagą wygrała z Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie i Politechniką Lubelską. Zadanie nie było łatwe, gdyż zawodniczki Politechniki, które od lat wygrywały te zawody postawiły poprzeczkę bardzo wysoko. Na szczęście zawodniczki UMCS niemal w kompletnym składzie przystąpiły do rywalizacji. Zabrakło tylko chorej **Barbary Gromaszek**, która w I rundzie rywalizacji spisała się najlepiej w wadze lekkiej z naszych studentek. Tym razem najlepiej zaprezentowała się **Izabela Pazyna**, która zajęła indywidualnie pierwsze miejsce, tuż przed swoją koleżanką z drużyny – **Zofią Pietrzak**. Wynik Izy – 3:33,6 napawa sporym

optymizmem przed najważniejszymi w sezonie – Akademickimi Mistrzostwami Polski. W wadze lekkiej na uwagę zasługuje wynik **Moniki Bielak** (UP Lublin), która pokonała 1000 metrów w czasie 3:57.2.

Wśród mężczyzn, pomimo usilnych starań Politechniki Lubelskiej o odzyskanie punktów straconych w I rundzie, studenci Uniwersytetu Przyrodniczego z Lublina nie dali sobie odebrać upragnionego pierwszego miejsca w klasyfikacji drużynowej. W II rundzie warto zwrócić uwagę na wynik **Arkadiusza Kozaka** (UP Lublin) który w kategorii open mężczyzn uzyskał czas 2:59.4, ex aequo z **Michałem Śliwą** (UP Lublin). W wadze lekkiej zwyciężył **Łukasz Pawlak** (Politechnika Lubelska) z czasem 3:06.3. Wśród naszych zawodników najlepiej zaprezentowa-

Skład reprezentacji UMCS

Justyna Masiakiewicz
Izabela Pazyna
Zofia Pietrzak
Karolina Ratajewska
Agata Samul
Anna Skóra
Aleksandra Wdowicz
Krzysztof Adamczyk
Arkadiusz Grądkowski
Piotr Filipiak
Artur Kalinowski
Karol Strycharz

Końcowa klasyfikacja drużynowa kobiet

1. AZS UMCS Lublin
2. AZS Politechnika Lubelska
3. AZS Uniwersytet Przyrodniczy Lublin
4. AZS Katolicki Uniwersytet Lubelski
5. AZS Uniwersytet Medycyny Lublin

Końcowa klasyfikacja drużynowa mężczyzn

1. AZS Uniwersytet Przyrodniczy Lublin
2. AZS Politechnika Lubelska
3. AZS UMCS Lublin
4. AZS Katolicki Uniwersytet Lubelski
5. AZS Uniwersytet Medycyny Lublin
6. AZS PWSZ Biała Podlaska

wał się **Arkadiusz Grądkowski**, student I roku prawa, który rozpoczął treningi dopiero pod koniec 2008 r. Czas 3:02,6 to drugi najlepszy wynik w historii sekcji UMCS, a Arek po wyścigu nie stwarzał wrażenia zmęczonego, zapowiadając na kwietniowych Akademickich Mistrzostwach Polski złamanie bariery 3 minut Będzie to oznaczało ustanowienie nowego rekordu naszej sekcji.

UNIwersYTETY ŚWIATA Uniwersytet w Edynburgu

(początki pierwszej uczelni w Szkocji po reformacji)

Reformacja w Szkocji była niezwykle brzemienne w skutki dla dalszych dziejów tego kraju, nie tylko w wymiarze religijnym. Wpłynęła bowiem na jego losy polityczne, a przede wszystkim przyspieszyła utratę suwerenności.

Angielskie najazdy na Szkocję, od XI wieku znane jako „brutalne zaloty”, od czasów Henryka VIII stały się także walką ze szkockimi katolikami (Davies 419). Szkocja jeszcze trzydzieści lat po ogłoszeniu przez Henryka VIII reformacji w Anglii pozostała katolicka i utrzymywała związki z katolicką Europą. Stało się to dla Anglii nowym pretekstem do zwiększenia ekspansji na północnego sąsiada (Zins 187).

Po zerwaniu z Rzymem Anglia pragnęła stworzyć wśród sąsiadów przeświadczenie o swojej wyjątkowej roli na wyspach (insularizm) i swym posłannictwie cywilizacyjnym, niemal jakoby narodu wybranego (Johnson 188). Nie mogła więc ani w Irlandii, ani w Szkocji tolerować katolicyzmu, który był dla tych krajów znakiem niezależności. Z tego też względu wszelkimi siłami inspirowała i narzucała reformację w Szkocji. Henryk VIII i Elżbieta I zachowywali się tak, jakby Szkocja była już podporządkowana Anglii, wysłali tam nie tylko zwolenników reformacji, ale także wojska, które miały być litościwie zniewolić i łupić szkockich katolików (Zabiegalik 102).

Reformacja w Szkocji była nie tylko inspirowana, ale i sterowana przez Anglików. Z Anglii przybywali do Szkocji orędownicy szczególnie radykalnego kalwińskiego nurtu reformacji. Z tego względu od roku 1557 działało w Szkocji wielu zdeklarowanych przeciwników Kościoła katolickiego przysyłanych przez Anglię. Pojawiły się także angielskie modlitewniki, które odrzucały mszę św. jako bałwochwalstwo. W Anglii znajdowali schronienie wypędzani ze Szkocji zwolennicy reformacji.

Edynburg w XVI wieku („Cosmographia” Barle 1550 *The University... s. 2*)

Anglicy narzucając Szkocji swoją reformację nie tylko realizowali swoją „misję cywilizacyjną”, ale przede wszystkim pragnęli wyeliminować szkockie kontakty z katolicką Francją, starym szkockim sojusznikiem (Auld Alliance), a zarazem starym wrogiem Anglii (Davies 423) (Auld Enemie).

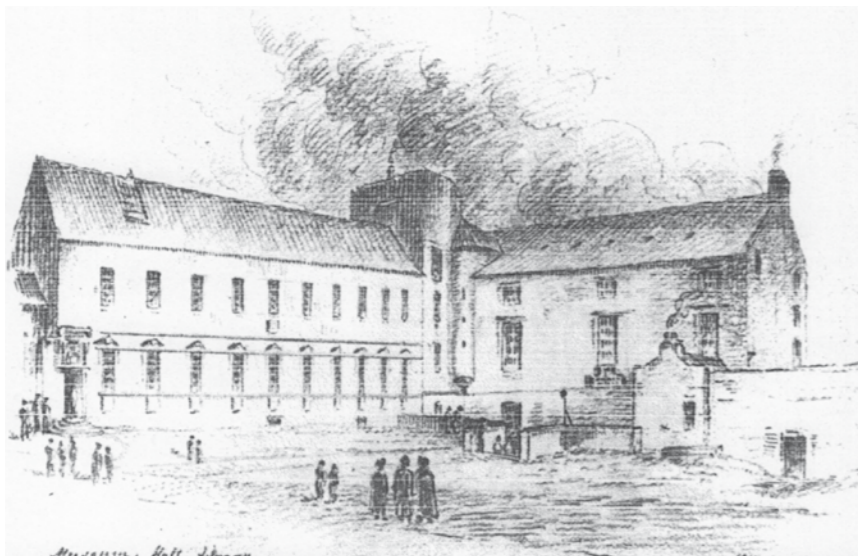
Zdaniem niektórych historyków (Zabiegalik 110) angielskim agentem i zwolennikiem anglicyzacji Szkocji był **John Knox** (przez jakiś czas kapłan króla angielskiego Edwarda VI), główny i fanatyczny organizator tzw. „szkockiej rewolucji protestanckiej”. John Knox był jednym z najważniejszych autorów *Pierwszej Księgi Dyscypliny* przedstawiającej organizację władzy w nowym Kościele szkockim oraz nowe założenia dotyczące systemu edukacji. Knox był zaciekle przeciwnikiem Kościoła katolickiego i przyczynił się do zniszczenia wielu kościołów i klasztorów katolickich, był także inicjatorem kary śmierci dla księży katolickich za odprawianie mszy św. Napisał również dzieło *Pierwszy ryk trąby przeciwko potwornym rządóm kobiet*, skierowane głównie przeciwko królowej Szkocji Marii Stuart.

Jeszcze zacieklejszą walkę Kościołowi katolickiemu wypowiedział **Andrew Melville**, szkocki duchowny, który na-

ukę religii pobierał u francuskich hugenotów (Davies 420). Jako rektor uniwersytetów w Glasgow, a później w St. Andrew stworzył stronnictwo wojujących duchownych. Uważał, że w edukacji uniwersyteckiej należy kłaść główny nacisk na studiowanie języków biblijnych, bez których, jego zdaniem, nie można zrozumieć Pisma św.

Reformacja w Szkocji, szczególnie jej pierwsza faza, nie ograniczyła się tylko do sfery religijnej, wprowadziła w kraju trwający kilkadziesiąt lat zamęt określany niekiedy jako rewolucja religijna. Reformatorzy pragnęli opanować edukację i rozciągnąć kontrolę nad młodzieżą, ale na ogół nie posiadali środków nie tylko na tworzenie nowych kolegiów, ale nawet na utrzymanie dotychczasowych.

Konfiskata i zniszczenie majątków Kościoła katolickiego pozbawiła kolegia poprzedniego wsparcia, a przejmujący te majątki szkoccy protestanci nie byli skłonni do wspierania uniwersytetów czy zakładania nowych kolegiów (Rashdall 311). Idea powszechnej edukacji uniwersyteckiej elit szkockich wprowadzona przez króla Jakuba IV Stuarta w 1496 r. straciła szansę na realizację.

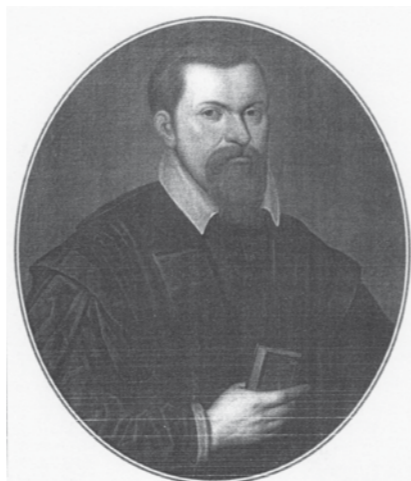
Old College – najstarszy gmach Uniwersytetu w Edynburgu. Litografia z 1817 roku (*The University...*, s. 31)

Taką potrzebę edukacji zaczęła odczuwać rozwijająca się coraz szybciej stolica Szkocji – Edynburg, dotychczas nieposiadający wyższej uczelni. Protestantkie władze miasta długo jednak rozważały możliwość powstania wyższej uczelni w Edynburgu, która mogła przynieść dla miasta zarówno korzyści, jak i – ich zdaniem – nieszczęścia (*The University* 3). Purytańscy mieszkańcy obawiali się, iż studenci będą trudnym do opanowania i podporządkowania żywiołem, jak było na uniwersytetach średniowiecznych. Władze miasta Edynburga szukały odpowiedniego dla siebie modelu uniwersytetu protestanckiego, który nie mógł być podobny do uniwersytetów średniowiecznych, zakładanych przez Kościół i zapewniających uczelni autonomię względem władz lokalnych. Dlatego niektóre miasta średniowieczne odrzuciły możliwość zakładania uniwersytetów z autonomią wobec władz lokalnych (Norymberga, Barcelona, Bruksela). Wiedzano, jakie problemy przysparzała społeczność akademicka np. władzom Oxfordu, gdzie toczyły się formalne wojny między studentami a mieszkańcami miasta. Tego szczególnie obawiała się purytańska społeczność miejska Edynburga. Pojawił się także problem kosztów utrzymania uniwersytetu, co było niezwykle istotne dla tej niezbyt hojnej społeczności.

Edynburg rozwijał się jednak dość szybko w drugiej połowie XVI wieku, nie tylko jako miasto handlowe, ale także jako siedziba dworu królew-

skiego. Obok dawnych mieszkańców miasta, zamieszkiwało w nim coraz więcej szlachty, urzędników państwowych, adwokatów, sędziów, a przede wszystkim rozrastał się za panowania Jakuba VI (1567–1625) dwór królewski. W Edynburgu odbywały się Sesje Parlamentu, Konwencje Miast Królewskich oraz Zgromadzenia Generalne. Stawał się więc Edynburg w drugiej połowie XVI w. dynamiczną stolicą państwa z rozbudowującą się administracją, ożywionym życiem politycznym i rywalizującymi różnymi grupami społecznymi i zawodowymi. Rosło więc zapotrzebowanie na wykształconych urzędników, szczególnie prawników. Uniwersytet mógł spełnić to zapotrzebowanie, a równocześnie podnieść prestiż Edynburga wobec innych miast w Szkocji, które już takie uczelnie posiadały. Wydawało się, iż postanowienie o powołaniu wyższej uczelni przyspieszy król Jakub VI, który po osiągnięciu pełnoletności osiadł na stałe w swej rezydencji w Edynburgu w pałacu Holyrood.

Nowa uczelnia była także potrzebna Kościołowi protestanckiemu, któremu bardzo brakowało pastorów w 1100 szkockich parafiach (*The University* 4). Potrzeba powołania uczelni protestanckiej w Edynburgu wpisuje się także w europejski proces edukacyjnej ofensywy protestantyzmu i jego rywalizacji z katolickim szkolnictwem jezuitów w epoce potrydenckiej. Powstają wówczas protestanckie, a szczególnie kalwińskie, uczelnie w Leiden (1575), Helmsted (1576), Orthez (1583), Fra-

Robert Rollock, pierwszy regent Uniwersytetu w Edynburgu

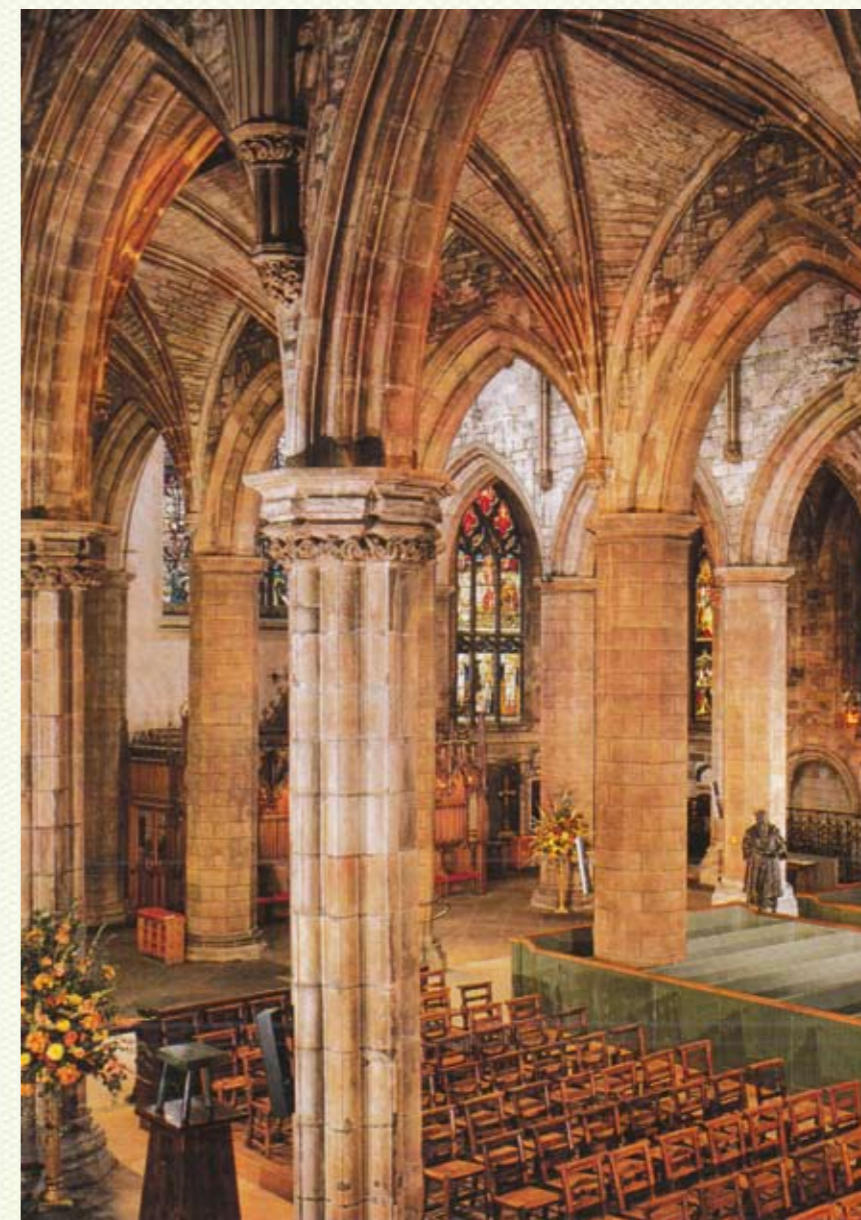
neker (1585) Trinity College w Dublinie (1592), Marschal College w Aberdeen (1593), a także hugenockie akademie w Saumur (1596), Montauban (1598), Sedan (1602). Po pewnym osłabieniu rozwoju wyższych uczelni, w epoce Odrodzenia ponownie zaczęła wzrastać wartość i potrzeba wyższego wykształcenia w Europie. Było to w części efektem kształtowania się coraz bardziej zbiurokratyzowanych monarchii absolutystycznych oraz wzrostu bogactwa i aspiracji mieszczaństwa protestanckiego, a przede wszystkim edukacyjnej ofensywy jezuitów. Zakładane wówczas uczelnie reprezentowały jednak różne modele, często bardzo różniące się od autonomicznego uniwersytetu średniowiecznego. Szczególnie uczelnie protestanckie były dość ściśle podporządkowane władzom miejskim.

Edynburg w połowie XVI stulecia należał do miast, w których działały grupy humanistów. Istniała tu grupa wykształconych *literati* określana mianem „krąg Bonnatyne’a” od nazwiska edynburskiego pisarza **George’a Bonnatyne’a**. *Literati* z Edynburga łączyli szacunek dla własnej skarbnicy przeszłości z erasmiańskim podejściem do chrześcijaństwa. Podkreślali także znaczenie poszerzania wiedzy jako drogi do osiągnięcia autentycznej prawdy (*The University* 4).

Pierwsze wzmianki o próbie powołania w Edynburgu kolegium miejskiego pochodzą jeszcze z połowy XVI wieku. Był to testamentowy zapis **Roberta Reida**, biskupa Orkney, na rzecz stworzenia w Edynburgu trzech nowych szkół, specjalizujących

się w podstawach gramatyki, retoryki i poezji oraz podstaw prawa kanonicznego i cywilnego, wszystkie zgrupowane w jednym kolegium. Fundator pragnął w tym kolegium kształcić swojego krnąbrnego bratanka **Waltera Reida**. Fundacja przepadła w burzliwych czasach reformacji, zamętu religijnego, czystek i przemocy. Kolejną próbę podjęła królowa **Maria de Guise** (matka Marii Stuart), która pragnęła wykorzystać grupę ludzi wykształconych i od roku 1556 rozpoczęła rozmowy z wykładowcami królewskimi, przy pomocy których chciała utworzyć placówkę podobną do College de France w Paryżu. Królowa pragnęła podnieść przez to rangę Edynburga i pobudzić ambicje mieszczan. Jednym z powołanych przez królową wykładowców, zobowiązany do wygłoszenia trzech wykładów tygodniowo z prawa i greki, był **Edward Henryson**, który studiował i nauczał prawa w Bourges we Francji. Miał on być postacią kluczową w tworzeniu kolegium królowej Marii de Guise.

Zamieszanie spowodowane reformacją i objęcie urzędu pastora w 1559 roku przez Johna Knoxa zaowocowało pojawieniem się nowej koncepcji Kolegium. Miało ono być podporządkowane protestanckim władzom religijnym i miejskim. W skład Kolegium wchodziłby uczeń, którzy przeszli z katolicyzmu na protestantyzm. Protestantcy mieszkańcy miasta pragnęli stworzyć uczelnię odmienną od istniejących już uniwersytetów w Szkocji, która byłaby oparta na nowej religii, dość ściśle podporządkowana władzom miejskim i pastorni a równocześnie usuwająca w cień dotychczasowe uczelnie w Szkocji zakładane jeszcze przez Kościół katolicki (*The University* 4–5). Równocześnie ważną rolę odgrywały tu inne motywy szczególnie ważne dla purytańskich władz, koszty kształcenia swych synów, które by się zasadniczo obniżyły, gdyby uczelnia powstała we własnym mieście, a dodatkowo studenci przybyłe przysparzaliby miastu dochodów. Ponadto za uczelnią w mieście przemawiało i to, że nie musiano by wysyłać młodych jeszcze chłopców (przeciętny wiek 14 lat) na studia daleko od domu, gdzie mogliby ulec demoralizacji (szeroko rozumianej, także religijnej) w obcych środowiskach uniwersyteckich.

Gotyckie wnętrza katedry St. Giles, w głębi pomnik Johna Knoxa

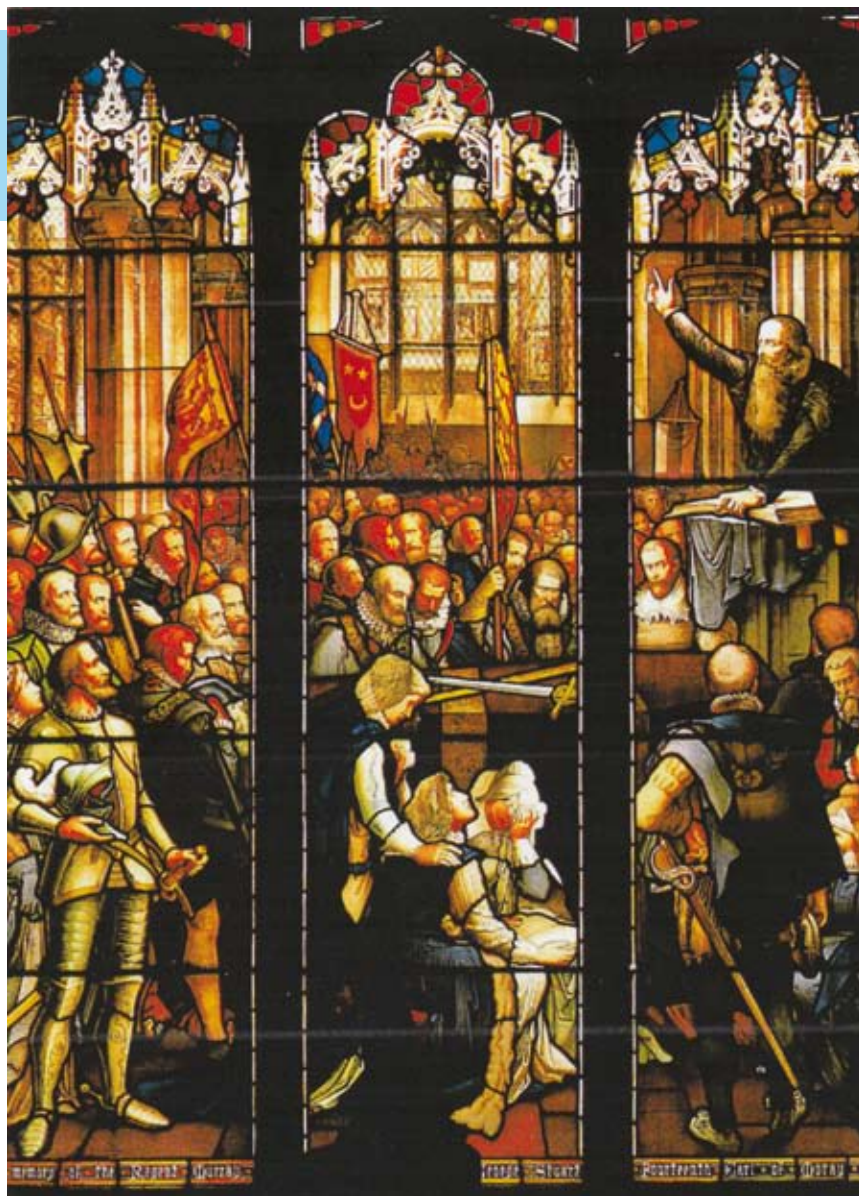

Ulica z widokiem katedry St. Giles w Edynburgu (rycina z 1829 r.)

Niestabilna sytuacja w Edynburgu w latach 1559–1560 i oczyszczanie przemocą rady miejskiej z katolików i przeciwników reformacji nie sprzyjało jednak powoływaniu uczelni. Początkowo w radzie miasta zasiedli ludzie niezbyt wykształceni, fanatyczni. Ponadto w Szkocji doszło do wojny domowej (1566), w której stolica Edynburg stała się punktem ogniskowym (*The University* 9). Edynburg był głównym terenem walki między zwolennikami Marii Stuart a stronictwem jej syna Jakuba VI. Na skutek tego miasto bardzo ucierpiało i popadło w kłopoty finansowe. Wszystko to oddaliło moment powołania uczelni.

Sytuacja miasta ustabilizowała się nieco po roku 1572, kiedy po śmierci Johna Knoxa pierwszym pastorem Edynburga został **James Lawson**. Był przeciwnikiem Knoxa, wykształcony na uniwersytecie St. Andrews, protestancki neofita pozycję swą zawdzięczał wykształceniu. Lawson sprawował w St. Andrews funkcje regenta tej uczelni a następnie zajął stanowisko dyrektora uniwersytetu w Aberdeen po oczyszczeniu go z katolików. Nawet po objęciu funkcji pierwszego pastora w Edynburgu nie zerwał więzów z uniwersytetem w St. Andrews i Aberdeen. Ponadto utrzymywał bliskie kontakty z Melvillem, czołową wówczas postacią w protestanckich kręgach uniwersyteckich Szkocji. Lawson po objęciu stanowiska w Edynburgu stanął się głównym rzecznikiem powołania tu kolegium miejskiego. Jego zdaniem potrzebna była nowa uczelnia, która dawałaby odpór wyznawcom seminariów katolickich i szkołom jezuickim, które jakoby zagrażały zalaniem Szkocji swymi misjonarzami.

W roku 1579 rada miejska powołała komisję do zbadania możliwości ulokowania kolegium w Edynburgu. Zastanawiano się czy to ma być uniwersytet czy nawet uniwersytety (*The University* 10). Po rozważeniu przychylnono się jednak do koncepcji Jamesa Lawsons utworzenia „kolegium teologicznego”.

Kazanie Johna Knoxa. Witraż w katedrze St. Giles

Przywilej królewski zezwalający na otwarcie kolegium otrzymał Edynburg w czerwcu 1582 roku, a nowa uczelnia przyjęła pierwszych studentów 16 miesięcy później, tj. jesienią 1583 roku. Tę drugą datę przyjęto za termin otwarcia pierwszej wyższej uczelni w Edynburgu, nazwanej Collegium Tounis. Nie wybudowano dla uczelni specjalnego gmachu, a jej siedzibą stała się początkowo biblioteka ze zbiorem książek teologicznych, zapisana na rzecz kolegium przez znanego edynburskiego prawnika **Clementa Littla**, pierwszego dobroczyńcy, który zmarł w 1580 roku, nie doczekawszy się jej powstania z rekomendacji Jamesa Lawsons. Pierwszym regentem Collegium Tounis został profesor Uniwersytetu w St. Andrews **Robert Rollock** (*The University* 11).

Początki Kolegium były bardzo skromne zarówno w sferze zamiarów programowych, jak i wyposażenia materialnego. Ponadto uczelnia była w pełni podporządkowana władzom miejskim. Nic nie zapowiadało, że stanie się najważniejszym uniwersytetem w Szkocji, przewyższy nie tylko znacznie starsze uniwersytety w Szkocji, ale nawet Oxford i Cambridge.

JÓZEF DUDA

Bibliografia:

- N. Davies: *Wyspy*. 2003.
- P. Johnson: *Historia Anglików*. 1995
- W. Lipowski: *Dzieje kultury brytyjskiej*. 2003
- H. Rashdall: *The universities of Europe in Middle Age*. Vol. 4. 1997
- St. Giles, *Cathedral*. 2000
- The University of Edinburgh*. 2003
- E. Zabiegalik: *Historia Szkocji*. 2000
- H. Zins: *Historia Anglii*. 1979.